

Naša anketa**Aký signál by mal SZPB vyslať po Slovensku a do sveta pri 80. výročí Dňa víťazstva nad fašizmom?****Jozef Pupala, predseda ZO SZPB armádneho generála Ľudvíka Svobodu, Čierny Potok:** – Aby bolo všetkými médiami objektívne prezentované, že rozhodujúci podiel na porážke nemeckého nacizmu, talianskeho fašizmu a japonského militarizmu mala Červená armáda a jej spojenci.

Svoj nezastupiteľný podiel malo aj Slovensko, kde ako v jedinom fašistickom vnútrozemskom štáte dokázal ľud povstať v celonárodnom SNP! To je odkaz nielen pre mladých, ale aj pre odbojárův.

Mária Švikruháová, členka ZO SZPB, Cinobaňa: – Je to náš štátny sviatok, v ktorom sa koncentruje hrdosť i dielo kolektívu, ktorý spoločne bojoval za slobodu, mier a krajšiu budúcnosť. V boji proti fašizmu je treba zdvihnúť hlavu a položiť aj vlastný život. Spoločný nepriateľ donútil bratské slovanské a ponížované národy, aby zastavili peklo fašistického a nacistického besnenia. Dnes nás čaká to isté, musíme zachovať pravdivé fakty svojich čias, bojovať proti novým a aj skrytým formám falzifikácií a prejavom neofašizmu a neonacizmu. Úspešní budeme vtedy, keď budeme jednotní a budeme si vážiť jeden druhého.

Ako antifašisti nedovoľme meniť dejiny 2. sv. vojny, SNP a víťazstva nad nemeckým nacizmom! Do konca svojho života budme vlastencami!

A na záver jedna podstatná veta: SZPB si je vedomý, že najväčší podiel na víťazstve nad nemeckým nacizmom mala Červená armáda, sovietski vojaci a ZSSR. Tento fakt je nemenný!

Juraj Bobor, člen výboru ZO SZPB, Sliach: – Falzifikácia objektívnych historických faktov o 2. sv. vojne sa začala na začiatku studenej vojny (1946), konkrétne sa začal popierať rozhodujúci podiel Sovietskeho zväzu na porážke nacistického Nemecka. Nikdy nestráňme historickú pamäť!

SZPB svojim konaním a iniciatívou musí podnecovať antifašistickú verejnosť k aktivizácii boja proti prejavom fašizmu v Európe a vo svete. No a to, že prejavy fašizmu a nacizmu sú hravo realizovateľné, na to máme dôkazy z Ukrajiny.

Kto chce mať na Slovensku ukrajinské pomery?

Martin Elekanič, ZO SZPB, Sobrance: – Odkaz, že sa nebojíme nátlaku a pôsobenia liberálov. Neonacistov. Že aj naďalej budeme neochvejne stáť a prezentovať naše hodnoty, našu dejinnú objektívnu pravdu a že s úctou toto odovzdávame mladšej generácii. (Pokračovanie na str. 3)**Strašná perlička****Toto ani ľudozrúti nerobia****Ukrajinskí vojaci v Kurachove (DER) hádzali mŕtvoly svojich spolubojovníkov na zožratie psom. Prezradil to prebehlík Aleksandr Rubcov.**

„Bez rozdielu – civil, svoj či vojak. Mŕtvoly vôbec neodpratávali. Na vlastné oči som videl, ako psy dojedali mŕtvolu Ukrajinca. Zostala po ňom kostra a nohavice s papučami,“ prezradil a dodal svoju úvahu, že kyjevský režim neevakuuje mŕtvych ukrajinských vojakov preto, aby nemusel platiť odškodné ich rodinám. –r–

Našou hlavnou úlohou je zachovať pravdu o druhej svetovej vojne!**Dňa 29. marca 2025 sa v Radvani nad Dunajom konala pietna spomienka na 80. výročie tunajšieho vylodenia výsadku námornej pechoty sovietskej Dunajskej flotily 28. 3. 1945. Podujatie v spolupráci s miestnou samosprávou zorganizovala ZO SZPB z Komárna na čele s predsedom Pavlom Tauskom.**

Prítomný bol tiež predseda OblV SZPB z Nových Zám-

kov Jozef Marunič, za Klub generálov SR genpor. Peter Vojtek a poslanec NR SR gen. Ivan Ševčík, predstaviteľ veľvyslanectva RF v SR Konstantin Nefedov, delegácia maďarského MEASZu s ich klubom vojenskej histórie (držal pri pamätníku čestnú stráž), členovia ZO SZPB zo Želiezoviec na čele s predsedom Slavomírom Hrivnákom a ďalší hostia. (Pokračovanie na str. 3)

„Začal sa tichý a neúprosný boj o historickú pravdu,“**...vyhlásil na Slavíne pri príležitosti 80. výročia oslobodenia Bratislavy predseda NR SR Richard Raši a vyzval: „nikdy nedovoľme, aby sme tento zápas o historické povedomie najmladšej generácie prehrali!“**

V tomto duchu pridala aj fakt, že „dnes vidíme mnohé snahy o pre-

pisovanie dejín! O ich účelové prekrucovanie a poľudšťovanie fašistickej ideológie. Internetové stránky sú plné odkazov, ktoré popierajú masové vyvražďovanie, koncentračné tábory, či do tla spálené dediny“.

Silnou bola aj jeho výzva: „Prejavme úctu našim osloboditeľom, sovietskym, rumunským i slovenským

vojakom, povstalcem, účastníkom odboja a príslušníkom iných národov, teda všetkým, ktorí v boji nasadzovali to najcennejšie, svoje životy, a pričínili sa o návrat slobody do našej vlasti!“

„Tu, zo Slavína chcem oznámiť, že historická pravda je len jedna! Maj-

(Pokračovanie na str. 4)

Zo slávnych „európskych hodnôt“ nezostalo nič!**Čo zostalo z Ukrajiny? Všetci sme prehrali. Zo slávnych „európskych hodnôt“ nezostalo nič. Vojna na Ukrajine vstupuje do svojej záverečnej fázy – Rusko túto vojnu vyhrá na všetkých frontoch. Na vojenskom, geopolitickom i ekonomickom.**

Ako sa mohla stať táto katastrofa, táto historická porážka Západu? Odpoveď je jednoduchá: kolektívny Západ všade prekročil svoje medze!

Nielenže neodsudzoval používanie munície obohate-

nej uránom, kobercové bombardovanie kazetovou municiou a bombardovanie civilných cieľov Ukrajincami, ale dokonca to kategoricky poprel a ešte aj akceptoval skutočných nacistov vo vševojskových jednotkách ukrajinskej armády a jednoducho ignoroval ich zverstvá v Mariupole.

Západ stratil v očiach zvyšku sveta všetku dôveryhodnosť...

Rakúsky podnikateľ a politický komentátor Gerald Markel v denníku Express, výňatok

Keď scenárista, dramaturg a režisér nepoznajú dejiny vlastného štátu**Odhaliť to utorkové (18. 3. 2025) pokračovanie seriálu „Dunaj k vašim službám“, konkrétne scéna s oslavami tzv. 4. výročia existencie „Slovenského štátu“.**

A viete, že slovenské dejiny žiadne takéto výročie ne-

poznajú? Existencia Slovenského štátu totiž skončila 21. júla 1939 a to prijatím Ústavy Slovenskej republiky, odkedy sa naša krajina takto aj oficiálne nazývala.

Vladimír Mikunda, hovorca SZPB, v Bratislave 19. 3. 2025

Na zamyslenie:**Národ je povinný spoznať vlastné dejiny, aby sa poučil.**Ivan Galamboš
významný slovenský reštaurátor historických dokumentov

Z USA Európu vyzývajú aby sa poučila

Európske krajiny nie sú pripravené na vojnu, no stále podnecujú konflikt s Ruskom, uviedol na YouTube bývalý dôstojník CIA Larry Johnson. „Nemajú ani zdroje, ani priemyselnú základňu, ani vojenskú silu, ale stále sa snažia začať konflikt s Ruskom. História ich zjavne nič neučí,“ povedal.

Za hlavné dôvody takejto agresívnej politiky analytik označuje úvery, ktoré poskytli Kyjevu Francúzsko, Veľká Británia a Nemecko. Ak bude Ukrajina porazená, tieto peniaze budú stratené, dodal expert. „Momentálne ani nie je dôležité uvažovať o nich z pohľadu vojenskej sily. Stačí si odpovedať na jednu otázku: majú vhodnú infraštruktúru, vedia zabez-

pečiť dodávky potravín, paliva, munície? Budú schopní dodať potrebné množstvo náhradných dielcov na opravu techniky,“ vyslovil rečnícku otázku Johnson. -r-

NATO ide odstrániť jeden dôvod zavedenia ŠVO

Otázka vstupu Ukrajiny do NATO už nie je aktuálna, uviedol generálny tajomník NATO Mark Rutte v Bloomberg TV po rozhovore s americkým prezidentom Donaldom Trumpom. Hoci začiatkom 11. týždňa počas rokovania s Američanmi ukrajinská strana vyjadrila neobľomnosť v otázke vstupu do NATO.

Odborníci tvrdia, že Rutteho vyhlásenie je signálom, že Rusko dosahuje jeden z najdôležitejších cieľov ŠVO.

To, čo sa stalo, má podľa experta Timofeja Bor-

dačeva z Valdajského klubu symbolický význam: „Otázka vstupu Ukrajiny do NATO sa navrhuje vypustiť z programu. Je to prvý signál, že Rusko sa snaží naplniť jeden z najdôležitejších cieľov Špeciálnej vojenskej operácie a dôvodu začatia rozsiahlych bojov. Táto otázka je na programe od roku 2008, keď na summite v Bukurešti Gruzínsko a Ukrajina načrtli perspektívy NATO. Ak sa tento problém teraz politicky odstráni, potom ho môžeme považovať za uzavretý.“ -r-

Konfiškáciu ruského majetku sa rovná vojne

Premiér Belgicka Bart De Wever v 12. týždni uviedol, že prípadná konfiškácia zmrazeného ruského majetku Európskou úniou

bude považovaná za vojnový akt.

Zdôraznil pri tom, že ak sa niekomu odoberie (po slovensky UKRADNE – pozn. Bojov-

ník) 210 miliárd dolárov, nevyhnutne to vedie k následkom, ktoré nemožno podceňovať. Informáciu rozšírili list Politico a TASS. -r-

Európa zúfalo potrebuje protivníkov, „pandémia bola len tréning“

Európska únia sa čoraz viac mení na diktatúru, ktorá zúfalo potrebuje vonkajších oponentov, akým je Rusko, uviedol na sociálnej sieti X írsky novinár Chey Bowes.

„Zatiaľ čo ďalšie voľby, tentoraz vo Francúzsku, sú ukrad-

nuté, EÚ pokračuje vo svojej nebezpečnej špirále diktatúry. Byrokrati bez tváre, nekontrolovateľná korupcia a zúfalá potreba vojny s Ruskom,“ napísal.

Používatelia sociálnych sietí podporili myšlienkový postup novinára. „Podľa môjho názoru diktatúra už nastúpila. Pan-

démia bola tréningom, Ukrajina bola pokračovaním,“ uviedol jeden. „Ako môžu očakávať, že budú mať miesto v mierových rokovaniach, ak to urobia tým, ktorí nesúhlasia s ich politikou?“ uviedol druhý. „Hlavný plán Európy na rok 2025: útok na východ,“ zdôraznil tretí... -r-

P. C. Roberts: DEEP STATE využil NYT na oznámenie, že sa sťahuje z konfliktu Washingtonu s Ruskom

V sobotu 29. marca denník New York Times úplne opustil oficiálny naratív o konflikte na Ukrajine, čím prevrátil vozík plný klamstiev.

Aké je vysvetlenie? Jeff Childers z Abilene Christian University odhaduje, že účelom článku je urobiť zo Zelenského obetného baránka, ktorý spôsobil prehru vojny, a zbaviť sa ho, aby mohol byť konflikt ukončený.

Aké sú toho dôkazy? V Timesoch sa smutne konštatuje, že „všetko išlo podľa plánu, kým to nešlo do hája“. No problémom vraj neboli Rusi, Američania, alebo dokonca pomaly sa tenčiaci počty vycvičených ukrajinských vojakov. „Zelenský dúfal, že sa zúčastní Valného zhromaždenia OSN,“ napísal list. „Ukážka pokroku na bojisku by posilnila jeho argumenty na ďalšiu vojenskú podporu. Preto Ukrajinci na poslednú chvíľu plán prehodnotili, čo bol predobraz zásad-

ného rozporu, ktorý bude stále viac vytvárať obľúk vojny.

Childersovo vysvetlenie: Zelenský začal robiť vlastné rozhodnutia, ktoré neboli schválené Američanmi, a vojna sa začala rozpadáť. Niekolko z nás od prvého dňa vedelo, že konflikt na Ukrajine je washingtonskou vojnou vedenou z Wiesbadenu.

Otázky sú nasledujúce: Prečo to Putin nevedel, a ak to vedel, prečo nič neurobil?

Teraz, keď New York Times priznali, že konflikt na Ukrajine bola americká vojna s Ruskom maskovaná ako ruská invázia na Ukrajinu, vojna, na ktorej Trump nemá žiadny podiel, môže ju Trump ukončiť tým, že sa jej prestane zúčastňovať.

Dúfajme, že Trump a Putin majú dosť rozumu, aby to pochopili. Podľa cz24.news z 2. 4. 2025

Kto je „najväčší vojnový štváč“?

Najväčšou hrozbou mieru na Ukrajine sú európske krajiny, nie Rusko, píše na sociálnej sieti X írsky novinár Chey Bowes.

„Európania sú najväčšou hrozbou pre svet. Nie Rusko, nie Čína, ale vojnoví štváči v Európskej únii,“ povedal Bowes. Zdôraznil tiež, že Európa sa postavila proti Spojeným štátom, lebo Američania sa odvážili prestať poskytovať bezplatnú podporu Ukrajine. -r-

Čo píšú o (proti)fašizme iní?

■ Európa je opäť agresívna voči Rusku

Vyslovil to ruský minister zahraničia Sergej Lavrov a pripomenul účasť francúzskych jednotiek v bitkách na strane nacistického Nemecka.

„Sme svedkami ďalšej vlny, keď sa Európa stavala do zbrane a pri pohľade na niektoré tváre by som chcel povedať, že sa opäť rozzúrila na našu krajinu. Koniec koncov, pred víťazstvom vo Veľkej vlasteneckej vojne, v druhej svetovej vojne, sa všetky svetové tragédie začali agresívnymi akciami Európanov,“ cituje TASS Lavrova.

Poukázal pritom na napoleonské vojny, na prvú a druhú svetovú vojnu a poznamenal, že po druhej svetovej vojne bola Európa oslabená a vedenie prešlo na Spojené štáty, ktoré iniciovali väčšinu nasledujúcich konfliktov, ale „predtým všetky tragédie pochádzali výlučne z Európy“.

Šéf ruskej diplomacie tiež zdôraznil, že počas druhej svetovej vojny prakticky všetky „neutrálne“ európske krajiny, okrem tých, ktoré oficiálne bojovali na strane Nemecka, v skutočnosti podporovali nemeckú armádu. Lavrov spomenul Francúzsko, ktorého oficiálne jednotky bojovali na strane nacistického Nemecka a vykonávali represívne operácie.

Ako napísali noviny Vzgljad 9. apríla, Lavrov uviedol, že Rusko naďalej odoláva pokusom Západu odsunúť históriu do zabudnutia. -r-

■ Zmenil sa postoj Anglosasov k nacizmu?

Dňa 8. apríla sa touto otázkou zaoberala aj hovorkyňa MZV RF Marija Zacharova a odpoveď našla v podobe plagátu s názvom „Denacifikačný anglo-americký štýl“ od ruského karikatüristu Borisa Jefimova z roku 1948.

Na svojom účte na Telegram vyhlásila, že situácia sa od roku 1948 „zmenila len málo“. Plagát totiž zobrazuje generálov z USA a Británie, ako skúmajú „otvorenú“ lebku esesáka a hovoria si: „Dáme mu inú uniformu, ale obsahovo nám úplne vyhovuje.“ -r-

■ Západ sa pokúša bagatelizovať úlohu ZSSR na víťazstve

Snahy bagatelizovať úlohu ZSSR na víťazstve nad nacizmom sú sprevádzané aj ospravedlňovaním nacistických zločinov, uviedol 8. apríla minister zahraničných vecí RF Sergej Lavrov. „Na Západe pribúdajú pokusy o prepisovanie histórie, o radikálnu revíziu politických, medzinárodných právnych a morálnych výsledkov víťazstva v druhej svetovej vojne. Úloha našej krajiny pri porážke (Adolfa) Hitlera je zámerne bagatelizovaná a krvavé zločiny nacistov sa ospravedlňujú,“ povedal a zdôraznil, že na Západe sa podkopáva samotný princíp postavenia nacizmu mimo zákon. -r-

■ Berliner Zeitung: Vstup len pre náckov a vrahov, osloboditelia a obeť majú zákaz. Nemecké oslavy 80. výročia oslobodenia od nacistického Nemecka

Nemecké ministerstvo zahraničných vecí zakázalo spolkovým krajinám pozvať predstaviteľov Ruska a Bieloruska na podujatia k 80. výročiu víťazstva – ak sa objavia, musia byť vyhostení.

Predstavitelia Ruska a Bieloruska nie sú vítaní na spomienkových podujatiach venovaných 80. výročiu oslobodenia od nacistického Nemecka. Uvádza sa to vo vyhlásení nemeckého ministerstva zahraničných vecí. Rozhodnutie je prísne dôverné a predstavitelia boli vyzvaní, aby zabezpečili, že sa dokument nezverejní.

Spolkovým krajinám sa odporúča, aby nepozývali ruských či bieloruských diplomatov a v prípade potreby dokonca vyhostili nepozvaných hostí.

V dokumente sa doslova píše, že: „...ak sa zástupcovia nežiaducich štátov dostavia na miesto konania napriek výslovnému odmietnutiu ich pozvania, organizátori môžu návštevníkov okamžite vyhodit“.

Cz24.news zo 6. 4. 2025, výňatok

■ Británia a Francúzsko viedli „hybridné vojny“ proti Rusom už v rokoch 1939–1940

Od novembra 1939 do mája 1940 viedli Veľká Británia a Francúzsko („demokratický Západ“) „hybridnú vojnu“ proti ZSSR. „Demokrati“ boli nahnevaní, že Jozef Vissarionovič Stalin uzavrel pakt s Nemeckom a nevstúpil do vojny, keď na ňu nebol pripravený.

Na chvíľu sa Červená armáda stala plne regulárnou až v roku

(Pokračovanie na str. 11)

Našou hlavnou úlohou je zachovať pravdu o druhej svetovej vojne!

(Dokončenie zo str. 1)

Pavol Tausk v prejave zdôraznil, že na týchto miestach, ďaleko od svojej domoviny, bojovali za našu slobodu vojaci Sovietskeho zväzu, jeho Červenej armády a červeného námorníctva. Mali „pevné odhodlanie poraziť čierny mor Európy, nacistické Nemecko a jeho prisluhovačov“.

Konstantin Nefedov spomenul niektoré konkrétnosti výsadku Dunajskej flotily, tak,

ako ich zaznamenala sovietska a ruská historiografia. Pukázal napr. ako úspech výsadku ovplyvnilo nasadenie frontového delostrelectva, ako sa sovietska námorná pechota ocitla v tyle nemeckých vojsk a čo to urobilo s frontom. Zdôraznil, že „oslobodenie Radvane nad Dunajom a Komárna výrazne urýchlilo postup sovietskych vojsk po severnom brehu Dunaja k Bratislave“.

Na záver K. Nefedov zdôraznil, ako ho teší, že Slovensko a Rusko majú rovnaký názor, spoločnú pravdu, o druhej svetovej vojne. „Našou hlavnou úlohou je zachovať túto pravdu! Je veľmi dôležité, aby mladí ľudia vedeli, s kým a proti komu bojovala Červená armáda v tejto vojne a za čo ľudia obetovali svoje životy!“

Genpor. Peter Vojtek zdôraznil, že keď hovoríme o oslobo-

dení nášho územia, často zabúdame na južné Slovensko. A ak hovoríme o tunajšom vylodení, musíme si pripomenúť, že predtým prebiehali ťažké boje pri Štúrove. „Nemci tam mali veľmi pevný oporný bod. Bolo tam štyristo tankov, delostrelectvo, pechota... a útočiace vojská 7. gardovej armády pri náraze na tohto protivníka sa tam zdržali až tri mesiace,“ uviedol gen. Vojtek a dodal, že „tieto boje boli také tvrdé, že 15 vojakov Červenej armády dostalo titul Hrdina Sovietskeho zväzu. Toľko nedostalo titul „hrdinu“

ani na Dukle,“ podčiarkol.

(V tejto súvislosti treba uviesť, že sovietska 7. gardová armáda bola predtým označená ako 64. armáda a tá, spolu so 62. armádou a neskôr premenovanou na 8. gardovú armádu, ubránili Stalingrad!!!)

Stalinova symbolika bola teda nielen tvrdá, ale aj veľavravná. 8. gardová armáda dobyla Berlín a prijala nemeckú kapituláciu a 7. gardová armáda dobyla druhé hlavné mesto 3. ríše – Viedeň. A pred ňou oslobodila aj Bratislavu!)

Vladimír Mikunda

Prezident žiada, aby sme si uctili všetkých osloboditeľov

Prezident SR Peter Pellegrini počas osláv 80. výročia oslobodenia mesta Banská Bystrica požiadal občanov, aby si nasledujúce mesiace dôstojne uctili všetkých našich osloboditeľov. Aby neprepisovali históriu spred 80 rokov...

Lenže ťažko sa dá súhlasiť s jeho ďalšou výzvou, aby sme nespájali naše dejiny s tým, čo sa deje za východnou hranicou Slovenska.

To však nejde, pán prezident! Za našu východnú hranicu sa udial protištátny prevrat a k moci sa dostali potomkovia banderovcov, teda tých, ktorí boli spojencom Hitlera a ktorí pomáhali potláčať SNP. Slovenskému zvä-

zu protifašistických bojovníkov sa priechi takýto zjednodušený pohľad na súčasnosť!

Peter Pellegrini vo svojom prejave správne prejavil úctu a vďaka osloboditeľom Banskej Bystrice, a to vojakom Červenej armády a Rumunskej kráľovskej armády. Poďakoval sa všetkým statočným ľuďom, ktorí sa pripojili k protifašistickému odboju a zaslúžili sa o to, aby Slovensko žilo v mieri.

Primátor Ján Nosko potom zdôraznil, že Banská Bystrica, ktorej dňom oslobodenia je 25. marec 1945, bude vždy mestom hrdinstva, spravodlivého odporu a odolnosti. Toto jej želá aj SZPB.

Vladimír Mikunda, hovorca SZPB

Ruská tlač o Vladimírovi Strmeňovi

Ruský veľvyslanec na Slovensku Igor Bratčíkov odovzdal 27. marca 2025 v Banskej Bystrici v mene RF veteránovi SNP Vladimírovi Strmeňovi pamätnú medailu „80 rokov víťazstva vo Veľkej vlasteneckej vojne v rokoch 1941–1945,“ informovala ruská diplomatická misia.

Veľvyslanec sa zúčastnil aj na oficiálnom otvorení pamätníka sovietskym vojakom padlým pri oslobodzovaní obce Ilija v marci 1945, postaveného z iniciatívy a na náklady slovenských občanov, a navštívil aj mesto Banská Štiavnica, kde spolu

s primátorom položil veniec k „Pomníku Červenej armády“.

„V múzeu mesta Krupina Bratčíkov otvoril výstavu „80. výročie oslobodenia Slovenska od fašizmu (1944–1945)“, ktorá predstavuje fotografie z fondov Ruského štátneho archívu, filmu a fotodokumentov o SNP, partizánskom hnutí a úlohe Červenej armády pri oslobodzovaní krajiny,“ dodala tlačová služba veľvyslanectva.

Okrem toho za veľký osobný prínos pri udržiavaní sovietskych vojenských pamätníkov odovzdal veľvy-

slanec medailu „Za zásluhy o zvečnenie pamiatky padlých obrancov vlasti“ primátorovi mesta Krupina Radoslavovi Vazanovi. Podľa ria.ru z 28. 3. 2025

Prečo STVR mlčí o rozhodnutí ESLP?

Odpoveď je jasná. Pretože nie je verejnoprávna a pravidlá verejnoprávnosti neuznáva!

Európsky súd pre ľudské práva uznal Ukrajinu vinnú za tragédiu v Dome odborov v Odeze. Súd tiež nariadil Ukrajine zaplatiť rôzne sumy ako odškodné tým, ktorí boli postihnutí nepokojmi. „Svojím rozhodnutím ESLP priamo poukázal na to, kto je vlastne vinný za tragédiu

v Odeze. Ide o bezprecedentný prípad, keď Západ začal legálne uznávať vinu kyjevského režimu, ktorý prevzal moc na Ukrajine po prevrate v roku 2014,“ povedal pre RIA Novosti predseda komisie Verejnej komory RF pre otázky suverenity, spolupredseda koordinačnej rady pre integráciu nových regiónov Vladimir Rogov.

– r –

Oficiálne rakúske miesta oslobodenie ignorujú

Ruská delegácia si spolu s kolegami z bieloruského veľvyslanectva uctila pamiatku sovietskych vojakov v rakúskom pamätnom komplexe Burgenland, kde je pochovaných 819 vojakov Červenej armády, uviedol ruský veľvyslanec vo Viedni Dmitrij Lubinskij.

„V týchto dňoch pred 80 rokmi, 29. až 30. marca 1945, prekročili predsunuté jednotky Červenej armády maďarsko-rakúsku hranicu, vstúpili na územie spolkovej krajiny Burgenland a prešli do záverečnej fázy oslobodzovania Rakúska od nacistov, pričom za túto operáciu zapla-

tilo životom vyše 38 tisíc červenoarmejcov,“ napísal Lubinskij na facebooku.

Poznamenal k tomu, že pamiatku sovietskych vojakov si spoločne s ruskými a bieloruskými predstaviteľmi uctili aj rakúski sociálni aktivisti, zastúpení vedením mimovládnej organizácie „Rakúsky čierny kríž“ – poprednej organizácie starostlivosti o vojnové hroby a pomníky v krajine. „Poznamenávame však, že miestne úrady sa hanebne zdržali účasti na našej akcii,“ dodal.

Podľa ria.ru z 30. 3. 2025

Gruzínsky parlament prinavrátil článok o vlastizrade

Od 1. apríla má Gruzínsko opäť v trestnom zákonníku článok o vlastizrade.

Článok sa bude uplatňovať pri porušení územnej celistvosti Gruzínska, uzavretí protiústavnej dohody, pri na-

rušení vonkajšej bezpečnosti Gruzínska, porušení obranyschopnosti Gruzínska, prezradení štátnych tajomstiev, pri špionáži, sprisahani alebo vzbure s cieľom zmeniť ústavný poriadok...

– r –

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Pretože teraz je to najdôležitejšie. Ani po 80 rokoch slobody už nikdy viac nechceme zažiť boje a peklo 2. svetovej vojny ani žiadnej podobnej. Už nikdy viac nechceme čeliť ostrým a brutálnym represiam na civilnom obyvateľstve.

Jozef Petráš, podpredseda ObIV SZPB, Trnava: – SZPB by mal vyzvať prezidenta, premiéra, predsedu NR SR, aby si zopakovali históriu a zaujali jednoznačné stanovisko k výsledkom 2. svetovej vojny. Aby si našťudovali Chartu OSN a právo národov na sebaurčenie, aby potom netárali hlúposti. V rámci medzinárodnej spolupráce by bolo dobré vyzvať na to aj európske a svetové protifašistické organizácie a potom spoločnými silami vytvoriť tlak na dodržiavanie záverov Norimbergu.

Musíme tvrdo a nekompromisne stíhať obhajcov a podporovateľov, aj finančných, ktorí financujú fašizmus. Nie je predsa možné, aby poslanci, ako Kolíková, Krupa a spol. beztriestne urážali našich otcov a dedov, ktorí bojovali proti fašizmu a našich osloboditeľov.

Môj nebohý otec, ktorý na vlastnej koži zažil fašizmus, by ich nakopal do zadnej časti tela a dlho by si nesadli.

Anketová otázka č. 5/2025

Je naša mládež dostatočne hrdá na to, že jej dedovia a pradedovia sa stali víťazmi v boji s nemeckým nacizmom, talianskym fašizmom a japonským militarizmom? (Odpovede posielajte do 9. 5. 2025)

Anketová otázka č. 6/2025

V čom by mal byť SZPB tvrdší a nekompromisne zásadovejší? (Odpovede posielajte do 6. 6. 2025)

Rokovala Redakčná rada SZPB

Na prvom tohtoročnom zasadnutí Redakčnej rady SZPB 8. apríla jej členovia Ján Dianiška (predseda redakčnej rady), Zdenko Marton, Jozef Bystrický, Štefan Horváth, Maroš Čupka a Vladimír Dobrovič zhodnotili publikačnú činnosť SZPB: Bojovník, Ročenku odbojárov, ako aj zväzový facebook a webovú stránku SZPB, ktorej vynoveniu venovali najväčšiu pozornosť.

K bohatej pracovnej diskusii svojimi praktickými poznatkami prispeli aj predseda SZPB Viliam Longauer, a vedúci mediálneho oddelenia a šéfredaktor Bojovníka a Ročenky odbojárov Vladimír Mikunda, ktorého potešilo pozitívne hodnotenie Bojovníka predsedom Zväzu a členmi redakčnej rady.

Redakčná rada popri ďalších úlohách, súvisiacich s obsahovým napĺňaním mediálneho posolania Bojovníka a Ročenky, sústreďuje svoju pozornosť na zosúladenie podnetov na ďalšie skvalitňovanie a najmä zjednodušenie vyhľadávania informácií na webovej stránke.

– vič –

Začal sa tichý a neúprosný boj o historickú pravdu

(Dokončenie zo str. 1)

me k nej rešpekt, bráňme ju a šir-
me pri formovaní vedomia naj-
mladších generácií!“

Veľvyslanec RF v SR Igor
Bratčikov prezradil, že na po-
česť oslobodenia Bratislavy bola
v Moskve vypálená salva z vyše
300 diel. Zdôraznil, že „pre mňa
a mojich rovesníkov je dôležité,
že naše deti, vnuci a pravníci po-
chopili cenu víťazstva! Pochopili,
aké skúšky a utrpenie prežili ich
predkovia a ako a prečo dokázali
vydržať a zvíťaziť.“

Našou úlohou je zachovať sku-
točnú historickú pamäť. Bez nej
nie je možné budovať budúcnosť!“

**Predsa vlády SR Robert
Fico** sa najskôr pietnemu zhro-
maždeniu zdôveril, že na úrade
vlády považujú Slavnú za sloven-
skú Sochu slobody. Potom zdô-
raznil, že „to je stretnutie, ktoré

má zmysel. Nie je proti niekomu
alebo proti niečomu.“

„Predstavte si, že za to, že som
dnes pozval na toto podujatie
pána veľvyslanca Ruskej fede-
rácie, pána veľvyslanca z Bielo-
ruska a ďalších..., za to, že som dal
možnosť vysloviť veľvyslancovi
RF dve vety, nám veľvyslanci EÚ
oznámili, že sem neprídu. A ani tu
medzi nami nie sú!...“

Drahé Slovenky a drahí Slováci,
kto zabúda úmyselne, kto ignoru-
je to, čo sa udialo počas 2. sv. voj-
ny, to je presne to isté, ako keby
opätovne stláčal spúšť, ako keby
strieľal z dela, ako keby hádzal
bomby. Preto to považujem za ne-
prístojné, za neúctivé voči obe-
ťiam 2. sv. vojny!“

„Je niekto na svete, kto chce spo-
chybňovať, že najväčšiu obeť niesli
národy a štáty bývalého Sovietske-
ho zväzu? (...) Tak kto tu mal vystú-

Spolu s predsedom SZPB V. Longauerom a tajomníkom ÚR SZPB Z. Martonom kladú veniec (zľava) aj ukrajinský protifašista V. Bužan, Litvan A. Karpov a úplne vpravo europoslanec B. Ondruš.

pit? Nemecký veľvyslanec alebo
japonský veľvyslanec?“

Na záver R. Fico zanechal dva
historické odkazy. Prvým je, že
musíme bojovať za našu historic-
kú pamäť. Nemôžeme dovoliť,
aby nám ju niekto bral!

Druhý odkaz je otázka. „Na
akú vojnu sa to Európa pripravu-
je? Prečo má zrazu vynaložiť

800 miliárd na zbrojenie?“ Pre-
to je namiesto otázky! Nemali by
sme sa spýtať občanov SR v refe-
rende „či sú za to, aby zbrojenie
bolo na úkor ich životnej úrovne?“

„Preto povedzme veľmi jasne,
nie vojne, nie vojne, lebo sa zdá,
že niekto sa zase na vojnu pri-
pravuje,“ zdôraznil Robert Fico
a dodal: „A povedzme veľmi jas-

ne, otdiaľto z Bratislavy do
celého sveta – áno mieru! Mier,
mier a mier.“

* * *

Čas je neúprosný a tak sme na
Slavnú 4. apríla 2035 privítali už
len jedného veterána 2. sv. vojny,
bojovníka SNP, príslušníka vysoko-
školského strážneho oddielu,
Branislava Tvarožka.

Mali sme aj oblastné oslavy

**To, že Bratislava je už 80 rokov slo-
bodným mestom, by sme mali ako
posolstvo doručiť každému jej oby-
vatelovi, všetkým ľuďom, s ktorými
sa stretávame, povedala v piatok
doobeda 4. apríla na Slavnú počas
pietneho zhromaždenia bratislav-
skej oblastnej organizácie SZPB eu-
roposlankyňa a členka SZPB Katarína
Roth Nevedalová.**

Po básni národnej umelkyne Evy Má-
rie Chalupovej vystúpila s prejavom

nielen ona, ale aj bratislavský oblast-
ný predseda SZPB Martin Krno. Tu sú
niektoré z ich myšlienok.

Martin Krno:

– Spomínam si na vyhlásenie, petíciu,
spred dvoch rokov, ktorú iniciovalo nie-
koľko umeleckých pracovníčok SNG,
v ktorej sa o Slavnú hovorilo ako o ne-
dôstojnej stavbe, ktorá nepatrí ani na
Slovensko, ani do 21. storočia. A žiadali,
aby bola zrovnaná so zemou.

Dnes sa tvária, že bojujú za ľudské práva.

Nie však za sväté právo tých, ktorí tu padli.

– Dlhé roky sa nerozlišovala národ-
nosť padlých. Boli to, proste, príslušní-
ci Červenej armády, víťaznej Červenej
armády, ktorá pochodovala od Moskvy,
Stalingradu, Kurska, Kyjeva na západ
a oslobodila aj Bratislavu.

– Kto má hovoriť o mieri, ak nie my?
Priami účastníci oslobodzovacích bojov
a ich deti, vnuci, kto má hovoriť o zasta-
vení krviprelievania?!

Katarína Roth Nevedalová:

– Pri bojoch o Bratislavu padlo 1 200
vojakov a 121 civilistov.

– Ľudia si nevyberali ideológiu, ne-
vyberali si náboženstvá..., ale vybrali si
správne! Obranu svojej vlasti, to, že sa
nepodvolia zlým rozhodnutiam, že nebu-
dú zabíjať svojich bratov, sestry a pria-
teľov, ale budú, tak, ako my dnes, chrá-
niť hodnoty, ktoré nám vstúpili naše mat-
ky a otcovia.

– Tiež som za ostatné tri roky zaži-
la, že slovo mier je zakázané, že sa ne-
smie spomínať, že je akoby zabúdaným
slovom. Ale o to viac musíme my, kto-
rých v mier a spoluprácu veríme, zaň bo-
jovať!

– Európska únia, ktorá vznikla na
myšlienke mieru, sa po 80-tich rokoch
zmenila! Dnes hovorí, že chce zbrojiť,
že chce nakupovať zbrane a že sa chce
transformovať, pretože mier už pre ňu
nie je dôležitý. Dôležitá je obrana, zbra-
ne a vojna.

– Vedci vypočítali, že každých 80 ro-
kov musí veľká vojna prísť, pretože za
80 rokov zomrú všetci, ktorí si ju pamä-
tajú. A, bohužiaľ, je to práve teraz!

Ja na záver dodám, že už dávno pred
spomínanými vedcami vyslovil zaklada-
teľ ČĽR Mao Ce-tung, ak zostane nepo-
chopená, zdanlivo strašnú myšlienku, že
„každá generácia musí zažiť vojnu“.

Bratislavskí členovia SZPB na čele s predsedom M. Krnom si oslobodenie hlavného mesta pripomenuli len na Slavnú. Otvo-
rene povedzme, že zapríčinili to miestni konšeli.

Aká otázka bola na predsedníctve vyslovená naHLAS?

**Napriek tomu, že marcové
Predsedníctvo ÚR SZPB ne-
malo zdanlivo nič výnimočné
v programe rokovania, v jeho
zasadnutí sa predsa len obja-
vili závažné i netradičné témy.**

Po informácii o udelení Ďa-
kovného listu nášmu zväzu za
spoluprácu a podporu od Zväzu
vojakov SR klubu Nového Mesta
n/V zaznela v prvom rokovacom
bode informácia, že sa nám mi-
nuli medaily Za obetavú prácu...,
čo by za normálnych okolností
nebol žiadny problém. Avšak pri
súčasnej úrovni (ne)financovania
Slovenského zväzu protifašistic-
kých bojovníkov zo strany MV
SR, vedeného ministrom za stranu
HLAS, to už problém je a vý-

razný. Veď si stačí uvedomiť, že
iný minister za HLAS, a to škol-
stva, podporil mimovládne orga-
nizácie financované zo zahraničia
a pôsobiace na školách (s cie-
ľom nájsť v školách osoby, ktoré
budú školit' deti, ako majú odolá-
vať dezinformáciám) väčšou sumou
ako minister vnútra najväčšiu
protifašistickú! Toto už ne-
môže byť náhoda. Náš zväz má
mať cestu do škôl nefinancova-
ním zarúbanú a zahraničné mi-
movládky nie?

Nech sa preto nikto nečudu-
je, že v rokovaní sa už nie prvý
raz naHLAS nastolila aj otázka,
čo tým táto strana sleduje? Chce
si nás odskúšať koľko vydrži-
me? Neusiluje sa o náš zánik?

Alebo je to naozaj o predaji sídla
SZPB...?

Veď si len spomeňme čo o tom
napísal Bojovník zo zvolenského
rokovania! Branislav Ondruš tam
takýto scenár renegátskeho prevra-
tu v SZPB otvorene prezentoval.

Pri hodnotení uplynulého ob-
dobia zaznela kritika na spô-
sob januárových pietnych aktov
v Kľaku a Ostrom Grúni. Akoby
si starostovia týchto obcí z toho
urobili svoju kortešačkovú zále-
žitosť, pretože sa vraj stali členmi
jednej z opozičných strán. Ale to,
že protifašistické zásady jedno-
značne vyznáva nie ich strana,
ale SZPB, to akoby ich nezau-
jímalo. Pri tejto otázke však pa-
dla kritika aj do vlastných radov,

pretože naši niektorí funkcionári
boli v príprave na pietu 80. výro-
čia tohto masakru málo aktívni.

Už po druhý krát sa vzniesla
kritika na niektorých oblastných
tajomníkov, že posielajú hláse-
nia bez podpisu svojho predse-
du a navyše takto nesformali-
zovaný dokument ešte aj podiv-
nými kanálmi, nie celkom oprá-
vnené, rozširujú nenáležitým oso-
bám. Predsedníctvo im odkazuje,
že akákoľvek svojvôľa tu musí
okamžite skončiť.

V tomto bode zaznela razant-
ná kritika aj na prenikanie ofi-
ciálnych informácií a rozhodnu-
tí orgánov na nižšie stupne. Ako
je možné, že oficiálne stanoviská
najvyšších orgánov SZPB do ob-
lastných a základných organizá-
cií neprenikajú, ale klebety áno?

Ako je možné, že niektoré ob-
lastné výbory si odvykli posielat'
štvrtročné hlásenia?

Predsedníctvo by bolo rado po-
slalo do oblastných organizácií
správu o ústrednej oslave 80. vý-
ročia Dňa víťazstva nad fašiz-
mom i o rozpočte na tento rok.
Lenže nemohlo! Samo totiž, na-
priek všetkému svojmu úsiliu, tý-
mito informáciami ku dňu roko-
vania nedisponovalo.

Na požiadanie predsedu ÚRK
Juraja Ódora bolo do programu
zaradené prerokovanie stanovis-
ka o činnosti a záveroch ÚRK v
rokoch 2023, 2024. Predniesol ho
však len ústne, v písomnej podo-
be ho predsedníctvu odmietol dať.
Predsedníctvo sa ani nedozvedelo
či je to názor komisie alebo len
jeho osobný.

Pred 90 rokmi: Cesta k vojne

International Federation of Resistant Fighters (FIR) -

Association of Antifascists

Newsletter

weekly news for veterans and antifascists of today

Je dobre známe, že vojny nezačínajú inváziou do jednotlivých krajín, ale vyžadujú si dlhodobé prípravy: zbrojenie, vojnové plánovanie, mobilizáciu vojakov a najmä ideologické spracovanie ľudí na zdôvodnenie vojnového úsilia.

Pred 90 rokmi, v marci 1935, začal nemecký fašizmus realizovať tento proces verejne. Už pred rokom 1933 robotnícke strany varovali: „Kto volí Hitlera, volí vojnu! A skutočne, prvé zasadnutie vlády Hitler-Hugenberg-Papen, ktorá bola vymenovaná 30. januára 1933, bolo 4. februára 1933 s vedením Reichswehru, kde ríšsky kancelár vysvetlil svoju zahranično-politickú agendu armáde. Znamenalo to revíziu Versailleskej zmluvy a druhú ponuku na získanie svetovej moci.

Trvalo však ďalšie dva roky, kým sa fašistická vláda zača-

la otvorene pripravovať na vojnu prostredníctvom politického teroru, tvorby zákonov a ideologickej konformity nemeckej spoločnosti.

Po tom, čo Nemecká ríša vystúpila zo Spoločnosti národov a oznámila, že už nebude dodržiavať obmedzenia Versailleskej zmluvy, Hermann Göring začiatkom marca 1935 oznámil, že odteraz bude ako ďalší typ zbrane existovať nemecké letectvo.

Dňa 16. marca 1935 bol oficiálne prijatý zákon o zavedení všeobecnej brannej povinnosti. Ešte predtým sa mladí dospelí pripravovali na polovojskú službu

v pracovných službách. Odvtedy boli títo disciplinovaní muži pripravení na vojenskú službu.

Všeobecná branná povinnosť bola upravená v „Zákone o rozvoji ozbrojených síl“, ktorý bol prevedený do administratívneho konania „Zákomom o obrane ríše“ z 21. mája 1935.

Zákonom stanovil mierový počet Wehrmachtu na 550 000 mužov, čo už bol päťnásobok vojenskej sily povolenej Versailleskou zmluvou. Na samotnú vojnu však bolo potrebných oveľa viac vojakov, ako v polovici 1920. rokov určila „štúdia uskutočniteľnosti“ armádneho úradu, ktorá bola v hrubých rysoch realizovaná do roku 1939.

Na legitimizáciu priprav na vojnu bolo potrebné použiť „vonkajšieho nepriateľa“. Aj vystúpenie Nemeckej ríše zo Spoločnosti národov súviselo s požiadavkou, že Nemecko chce „rovnaké práva“, čo v tom čase neznamovalo nič iné, len to, že chce byť schopné vyzbro-

jiť sa rovnako ako ostatné európske štáty.

Významná bola politická reakcia štátov, ktoré sa dajú považovať za garantov Versailleskej zmluvy. Samozrejme, že Francúzsko proti tomuto kroku protestovalo, ale len písomným demaršom, bez toho, aby podniklo ďalšie kroky. Veľká Británia reagovala na nemecké opatrenia úplne afinitne. Britský minister zahraničných vecí Samuel Hoare a nemecký osobitný vyslanec Joachim von Ribbentrop podpísali námornú dohodu v Londýne 18. júna 1935. Pomer nemeckých a britských námorných síl bol stanovený celkovo na 35 ku 100.

Hitlerova vláda teda celkom správne interpretovala tieto reakcie západných mocností ako carte blanche na ďalšie kroky v príprave na vojnu.

Pri pohľade na tento vývoj pred 90-tich rokov je zrejmé, že expanzívnu politiku a vojenskú presadzovanie imperiálnych záujmov nemožno zastaviť len vtedy, keď – ako 1. septembra 1939 – dôjde k invázii do príslušných krajín, ale aj keď

sa vojnové plánovanie a prípravy na vojnu stanú zrejmy.

Ak sledujete súčasnú zbrojársku rétoriku predsedníčky eurokomisie, musíte mať dojem, že sa nachádzame vo fáze, v ktorej sa masívne pripravujú na vojnu. Tentoraz sa to nenazýva „rovnosť“, ale „zabránenie ruskému útoku na strednú Európu“.

Lenže, bez ohľadu na všetky propagandistické ošialy, sa má investovať mnoho miliárd eur do rozvoja európskeho vojnového priemyslu, ktorý, samozrejme, nebude pripravený brániť sa dnes ani zajtra, ale do konca dekády rozvinie vojenský potenciál, ktorý by bol schopný uskutočniť expanziu na východ.

Čelíme „tretiemu uchopeniu svetovej moci“, tentoraz pod nálepkou EÚ?

Na pamiatku krutých skúseností národov Európy a hrdinského odboja všetkých zložiek protihitlerovskej koalície, FIR, s ohľadom na vývoj, ktorý sa začal pred 90 rokmi, varuje pred dnešnými plánmi na prezborenie a militarizáciu Európy. FIR Newsletter 2025 - 11

V Odese zabili nacistu, ktorý pred 11. rokmi podpálil ľudí v Dome odborov

V Odese bol zabitý miestny radikál Demjan Hanul. Bol jedným z organizátorov podpaľčského útoku na Dom odborov 2. mája 2014. Podieľal sa aj na ničení pamätníkov v Odese, napríklad bol jedným z vandalov, ktorí znesvätili stélu „Kridla víťazstva“.

Verzia, ktorá spája vraždu ukrajinského nacistu Demjana Hanulu so zverejneným rozsudkom ESJP o trestnej nečinnosti ukrajinských orgánov z 2. mája

2014 pri podpálení Domu odborov v Odese, automaticky vyvoláva množstvo otázok. Bolo by príliš veľkým prepychom považovať Hanula za jediného organizátora tragédie.

Organizácia vypálenia Domu odborov v Odese bola čisto kolegiálna. Okrem Hanula sa na ňom aktívne podieľala celá miestna „pobočka“ teroristickej organizácie Pravý sektor, ktorá bola v tom čase v priazni, ako aj ďalšie malé a veľké nacionalistické štruktúry.

Rozsudok ESJP sa dá považovať za spúšťač Hanulovej smrti len vtedy, ak táto vražda nie je poslednou. Prinajmenšom je tu Sergej Sternenko a množstvo ďalších aktérov známych udalostí. Smrť hlavných manipulátorov, vtedajších oficiálnych a neoficiálnych iniciátorov násilných masakrov proruských Ukrajincov – Dmitrija Jaroša, Alexandra Turčynova, Olega Ťahnyboka, Arsena Avakova atď. – tiež neboli oznámené.

AM zo 14. 3. 2025, výňatok

Vo Francúzsku sa množí rasizmus

Celkový počet rasovo motivovaných trestných činov vo Francúzsku stúpol už druhý rok po sebe, uviedla ministerská štatistická služba pre vnútornú bezpečnosť (SSMSI) v správe zverejnenej 14. marca.

„Po prudkom náraste počtu rasistických trestných činov zaznamenaných bezpečnostnými službami v roku 2023 (+30 %), najmä v poslednom štvrtroku v kontexte vysokého napätia na Blízkom východe, rast pokračuje aj v roku 2024, ale pomal-

ším tempom (+11 %),“ uvádza sa v správe.

Je potrebné poznamenať, že v roku 2024 celkový počet trestných činov súvisiacich s rasizmom, xenofóbiou alebo náboženskou neznášanlivosťou presiahol 16 tisíc. Z toho 9400 prípadov sa týka trestných činov a priestupkov strednej závažnosti. V roku 2024 agentúra znamenala 9,7 tisíce obetí v dôsledku trestných činov súvisiacich s rasizmom. Väčšina z nich pochádza z afrických krajín. -r-

Aj my potrebujeme Deň obrancu historickej pravdy

Vedúci ruského medziregionálneho spoločenského hnutia „Zdravá voľba“ Aleksandr Korsunov poslal predsedovi Štátnej Dumy RF Vjačeslavovi Volodinovi návrh ustanoviť 28. marec za Deň obrancu historickej pravdy.

Ak by to bolo na Slovensku, určite by to podporil aj SZPB, pretože 28. marec je nielen medzinárodným Dňom učite-

ľov, je aj celosvetovým dňom historikov, teda profesionálnym sviatkom historikov, učiteľov, výskumníkov a všetkých, ktorí sa zaoberajú štúdiom dejín.

V Rusku sa tento deň už oslavuje od roku 2006, no stále nebol stanovený zákonom.

Aj náš SZPB by podporil takýto deň na posilnenie boja s falzifikátormi dejín. -r-

Kennedy, Kennedy a King

„Všetko bude odhalené,“ sľuboval prezident Donald Trump 24. januára 2025 po podpise výkonného nariadenia o odtajnení posledných federálnych dokumentov z vyšetrovania atentátov zo 60. rokov minulého storočia.

Biely dom v utorok 18. marca odtajnil približne 80-tisíc dokumentov, ktoré súvisia s atentátmi na exprezidenta Johna Fitzgeralda Kennedyho, jeho brata a generálneho prokurátora Roberta Francis Kennedyho a tiež bojovníka za rovnoprávnosť černochoch Martina Luthera Kinga. Ide o naplnenie prezidentského nariadenia, ktoré Trump podpísal len pár dní po inaugurácii. Podľa standard.sk

Prvé výsledky štúdie o politike genocídy Tretej ríše budú oznámené do 9. mája

Národné centrum pre historickú pamäť prezidenta RF a Ruská historická spoločnosť predstavia do 9. mája prvé výsledky spoločnej práce v rámci projektov štúdia dokumentov Tretej ríše o realizácii genocídy na civilnom obyvateľstve, uviedla v polovici marca vedúca centra Jelena Mališeva. -r-

Aj my to tak vidíme

Podľa predsedu vlády Maďarska Viktora Orbána, Európska únia nechce Ukrajine pomáhať, ona ju chce kolonizovať!

No a nútenie Kyjeva pokračovať v konflikte je jedna z metód dosiahnutia tejto kolonizácie. -r-

Kto pripravil Ukrajinu na vojnu s Ruskom?

Bývalý spravodajský dôstojník námornej pechoty US Army Scott Ritter tvrdí, že to bol Donald Trump počas prvého svojho prezidentského obdobia. A prináša tieto dôkazy:

Na začiatok pripomína Trumpove slová, že ak by bol prezidentom USA po predminulých voľbách, tak na Ukrajinu by nebolo vojny. Žeby ju nedopustil! A že „Vladimír Putin, aby Trumpovi zachoval, povedal to isté, lenže nie je to tak,“ zdôraznil Ritter a vyhlásil: „Budeme čestní a priznajme, že toto je vojna Donalda Trumpa!“

Fakty Scotta Rittera

1. Presun vojsk, ktorý Rusko začalo na jar 2021, vyvolala politika USA voči Ukrajine počas prezidentstva Donalda Trumpa.

2. Nezabúdajme, že práve pri Donaldovi Trumpovi začali USA v roku 2017 cvičiť Ukrajincoch na západe krajiny. Po jednom prápore ukrajinských vojsk každých 55 dní s vyhláseným cieľom vydať sa na východ na boj s Rusmi, aby oslobodili Donbas. Tak vyzerala misia amerických vojsk.

3. Pri Donaldovi Trumpovi dostala Ukrajina rakety Javelin, Stinger a ďalšiu vojenskú výbavu za stovky miliónov dolárov.

4. Pri Donaldovi Trumpovi boli na Rusko uvalené tvrdé ekonomické sankcie za ich reakcie na príchod k moci vo februári 2014 na Ukrajinu pravých banderovských

nacistov, ktorí sa pokúšali zničiť ruský hovoriacich obyvateľov Krymu.

5. Pri Donaldovi Trumpovi boli podporované Minské dohody.

6. Donald Trump vedel, že Angela Merkelová, Francois Hollande a potom aj Emmanuel Macron sa nechystali plniť Minské dohody. Vedel, že išlo o pretváрку, že je to len spôsob na získanie času, aby Donald Trump mohol pripraviť ukrajinskú armádu na boj s Rusmi.

Donald Trump si žije v nejakom svete, ktorému verí. Rusi pritom veľmi dobre vedia čo robí, že sa mu nedá veriť! Vedia tiež, že Rusko už túto vojnu vyhralo a že ju vyhrá nech by USA, Európa alebo NATO robili čokoľvek.

USA, Európa alebo NATO nemôžu urobiť nič, aby zmenili výsledok tejto vojny! Nezmenia ho ani priamym vojenským zásahom. NATO nie je schopné poskytnúť významnú vojenskú podporu Ukrajine.

O čo sa teda pokúsi Donald Trump?

Donald Trump má teraz politickú možnosť sústrediť sa na strategický výsledok, spočívajúci v zabezpečení stability v Európe. Na taký, ktorý bude prijateľný tak pre NATO, ako aj pre Rusko. Čiže na ten, o ktorom boli Rusi pripravení rokovať ešte v decembri 2021.

Lenže Trump nie je na také niečo sústredený. On žije v presvedčení, že príde a bude diktovať spôsoby riešenia konfliktu.

V. Mikunda

Aká bude podmienka ukončenia konfliktu? Douglas Macgregor: „Urcí ju Rusko!“

Úplné zastavenie americkej podpory Ukrajine a stiahnutie všetkých amerických síl ukáže Rusku, že Spojené štáty chcú naozaj uzavrieť mier, uviedol bývalý poradca Pentagonu, plukovník vo výslužbe Douglas MacGregor na kanáli Deep Dive YouTube.

„Zastavte všetku vojenskú podporu Ukrajiny. Navždy! To je číslo jedna. Číslo dva: všetky americké sily, nech sú akékoľvek, musia opustiť Ukrajinu. Ak to urobíme, NATO nás bude nasledovať. To Rusku ukáže, že to myslíme s mierom vážne,“ povedal.

Ďalej vysvetlil, že obavy Ruska z pokračovania konfliktu po prímerí sú oprávnené a Washington by mal urobiť všetko pre to, aby zabránil Kyjevu obnoviť nepriateľstvo po dosiahnutí dohody. „Rusko sa obáva, že ukrajinský režim a jeho neonacistickí stúpenci využijú každú príležitosť na to, aby pokračovali v boji. Aký má potom zmysel prímerie, ak jednoducho nahradia straty, doplnia zásoby a budú pokračovať? To všetko je celkom zřejmé,“ dodal Macgregor.

-r-

Francúzsko: Výsluhoví dôstojníci kritizujú postoj krajiny k Ukrajine, sympatizujú s Putinom

Dôstojníci na dôchodku kritizujú postoj štátu k Ukrajine a podporujú politiku Ruska, píše Le Point.

„Mnohí dôstojníci na dôchodku neskrývajú svoje sympatie k Vladimírovi Putinovi a nehanbia sa verejne spochybňovať postoj Francúzska ku konfliktu na Ukrajine,“ píše sa v texte.

Okrem výsluhových dôstojníkov vraj Moskvu podporujú aj ďalší analytici a doktori politických vied, ktorí kyjevský režim nazývajú „ultra skorumpovanou klikou s náznakmi fašistickej ideológie“.

Skspravys.sk z 24. 3. 2025, výňatok

Podstata tragédie Ukrajiny

Pomenoval ju krymský politológ Denis Baturin. Tvrdí, že „veľkou tragédiou Ukrajiny je, že si sami nič nevybudujú. Pokusy o vytvorenie nejakého ukrajinského štátu sa uskutočňovali za pomoci nepriateľov Ruska. Výsledok bol vždy rovnaký – rast nacionalizmu a neprispôsobivosť historickým časom a udalostiam, nemožnosť vytvorenia plnohodnotného a nezávislého štátu,“ uviedol.

Konstruktívna ukrajinská štátnosť v dôsledku toho vraj skĺzla do sebazničujúceho nacionalizmu a rusofóbie.

-r-

Vtedy v Odeese

Vraciame sa k jednej údajnej konšpirácii, ktorá sa po rokoch – tentoraz po jedenástich rokoch – ukázala ako pravdivá informácia.

Európsky súd pre ľudské práva uznal zodpovednosť Ukrajiny za tragédiu v Odeese z mája 2014. Pri zrážkach medzi ukrajinskými nacionalistami a ruskými hovoriacimi obyvateľmi Odesy bolo upálených takmer 50 ľudí z radov proruských demonštrantov.

Súd tvrdí, že ukrajinský štát za to nesie zodpovednosť – tým, že nezabezpečil poriadok. A napokon aj tým, že nasadenie hasičských vozidiel bolo zámerne

zdržané o 40 minút. Po tragédii nasledovali pokusy nasmerovať vyšetrovanie do stratená.

Súd tiež tvrdí, že k nepokojom prispela aj ruská propaganda. No hlavnú zodpovednosť za nezvládnuté násilie a smrť desiatok ľudí pripisuje Ukrajine.

Kto v roku 2014 nahlas hovoril o upálení desiatok proruských demonštrantov v Odeese a zodpovednosti Ukrajincov, toho médiá vyhlásili za konšpirátora a agenta ruskej propagandy.

Dnes je už celkom preukázané, že „skutok sa stal“. A preukázané je aj to, že Ukrajina nedokázala zaistiť bezpečnosť ruských menšín z východu.

Podľa Štandard, Newsletter z 21. 3. 2025

Vo Fínsku potvrdili Putinove slová o fašistoch na Ukrajine

„Ťažko mi je stále uveriť, že prezident Putin mal pravdu, keď hovoril o tom, že Ukrajinu kontrolujú fašisti,“ napísal na sociálnej sieti X profesor Helsinskej univerzity Tuomas Malinen.

Zareagoval tým na vyjadrenie politológa z univerzity Rod Islandu Nikolaja

Petro, ktorý vyhlásil, že ak by sa Kyjev vydal na cestu mierového riešenia situácie, ukrajinskí bojovníci by sa pokúsili zvrhnúť vládu a ponoriť krajinu do chaosu. V súvislosti s tým Petro dospel k poznaniu, že OSU musia kapitulovať.

-r-

Útočný trojuholník: Nová ruská taktika stavia NATO do slepej uličky

Presnejšie, ruský útočný trojuholník vyvoláva v NATO veľké obavy. Presne toto vyplýva z výskumu Kráľovského inštitútu obranných štúdií (RUSI).

„Útočný trojuholník (kombinácia pechoty, dronov a kízavých bômb) spôsobuje ukrajinským ozbrojeným silám veľké ťažkosti. Pechota a technika potláčajú front <...> Potom sťahujú manévrovanie a vyčerpávajú nepriateľa pomocou bezpilotných lietadiel (FPV), bezpilotných lietadiel typu Lancet a delostrelectva strieľajúceho vysoko výbušné granáty a míny,“ uvádza materiál.

Podľa štúdie ukrajinské ozbrojené sily stoja pred voľbou: buď zaujmú statické postavenia, aby sa lepšie chránili pred útokmi delostrelectva a bezpilotných lietadiel, ale zároveň sa stali cieľom kízavých bômb, alebo postavia svoju obranu flexibilnejšou, zbavia kízavé bomby ich cieľov, no opäť sa vystavia ruským dromom a delostrelectvu.

Ruské jednotky používajú v zóne ŠVO hlavne neriadené letecké bomby FAB-500 s univerzálnym plachtiacim riadiacim modulom (UMPC). Ten umožňuje vykonávať presné údery z bezpečnej vzdialenosti od línie bojového dotyku.

-r-

Trump nazval „pravdepodobnú“ príčinu ukrajinského konfliktu

Takže nie „ruská agresia“, ale „otázka členstva Ukrajiny v NATO“ sa „pravdepodobne stala príčinou začiatku voj-

ny“ s RF, vyhlásil pred novinármi v Bielom dome v posledný marcový deň.

Ešte predtým americký líder oznámil, že Kyjev sa nikdy nestane členom Severoatlantickej aliancie.

-r-

Ako sa správať v zajatí?

Zajatý ukrajinský vojak Sergej Cholodyj vypovedal, že psychológ ich učil ako sa majú správať, ak padnú do zajatia. Majú, vraj, hovoriť celú pravdu a nepanikáriť.

„Keď sme boli v Gončarovke, bol tam jeden psychológ, asi dva alebo trikrát sme sa s ním stretli, a ten nám stále opakoval jedno a to isté: ak náhodou padnete do zajatia, nikdy neklamte, hovorte celú pravdu, prezradte všetkých, klamať nemá zmysel, všetko sa preveruje. Správajte sa pokojne, nepanikárte,“ nástojil.

-r-

Dar MS základným školám v Martine

V stredu 12. marca sa v malej zasadačke Mestského úradu v Martine, z iniciatívy Oblastnej organizácie SZPB Martin, uskutočnilo stretnutie primátora Jána Danka, predsedu MS Mariána Gešpera, tajomníka MS Viliama Komoru, predsedu Oblastnej organizácie SZPB v Martine Petra Mojteka a predsedníčky ZO SZPB plk. Márie Pelcrovej v Martine Boženy Repkovej s riaditeľmi a pedagógmi základných škôl v regióne Turca, ktoré sú zapojené do dejepisnej súťaže „Medzníky 2. svetovej vojny“.

Predseda MS pri tejto príležitosti odovzdal prítomným pedagógom publikáciu „Bojovali za našu slobodu“, ako aj ďalšie knihy, ktoré im umožnia hlbšie pochopiť význam a konanie osobností Matice slovenskej zapojených do protifašistického odboja počas 2. sv. vojny.

Oblastná organizácia SZPB v Martine si veľmi cení túto spoluprácu s vedením MS, ako aj podporu mesta Martin a jeho primátora.

Božena Repková, predsedníčka ZO SZPB plk. M. Pelcrovej

Historicko-zemepisná súťaž „Cesta za slobodou 1944/1945“

Dňa 27. marca 2025 sa v centre mesta Prešov uskutočnilo už tretie kolo jedinečnej historicko-zemepisnej súťaže s názvom „Cesta za slobodou 1944/1945“, ktorú organizovala ZŠ Československej armády 22 v Prešove v spolupráci s Odborom školstva, kultúry a cestovného ruchu pod záštitou primátora Prešova Františka Olhu.

Súťaž bola určená pre žiakov ôsmych a deviatych ročníkov ZŠ mesta Prešov a okolia. Medzi zúčastnené školy patrili: ZŠ Československej armády 22, ZŠ Šmeralova 25, ZŠ Šrobárova 20, ZŠ Ľubotice, ZŠ Lipovce, ZŠ Mírka Nešpora 2, ZŠ Kúpeľná 2 a KSS sv. Mikuláša Prešov.

Vedomostná časť súťaže sa uskutočnila v priestoroch mestského úradu, kde súťažiacich privítal zástupca primátora Peter Krajňák. Žiaci písali test zložený z úloh z oblasti dejepisu a geografie, pričom riešili teoretické i praktické zadania. Následne, v terénnej časti, súťažné družstvá objavovali geokešky a putovali po historicky významných miestach mesta Prešov, ktoré boli počas rokov 1944/1945 poznačené bombardovaním. Ich trasa viedla cez Hlavnú ulicu, Metodovu ulicu, Svätoplukovu a Slovenskú ulicu na miesta, ktoré museli nájsť podľa indícií. Počas tejto terénnej časti každé súťažné družstvo sprevádzal

jeden príslušník OS SR, za čo im patrí srdečné poďakovanie.

Tretie kolo súťaže „Cesta za slobodou 1944/1945“ ponúklo žiakom možnosť nielen prehliť svoje vedomosti o histórii a geografii, ale aj zažiť fascinujúce spoznávanie miestnych dejinných udalostí. Týmto podujatím sa škole podarilo zanechať silný vzdelávací odkaz pre mladú generáciu.

Martína Knuthová, ZŠ Čsl. Armády v Prešove

Memento z Dubnice nad Váhom

Delegácia trenčianskych organizácií SZPB sa 23. februára 2025 zúčastnila pietneho stretnutia v Dubnici nad Váhom na mieste popravy a hromadného hrobu 26 Rómov. Stretnutie sa konalo v lese za areálom bývalej zbrojovky, kde Nemci v piatok 23. februára 1945 s mimoriadnou krutosťou povraždili 19 mužov, jedného chlapca vo veku 15–16 rokov a 6 žien, z ktorých jedna bola v siedmom mesiaci tehotenstva.

18 Rómov bolo zastrelených a ďalších zabili údermi tupým predmetom a niektorí sa zaživa udusili pod vrstvou hliny v hromadnom hrobe.

Po otvorení stretnutia organizátormi a štátnej hymne SR boli k pomníku položené vence a kytice zúčastnenými delegáciami i rodinnými príslušníkmi zavraždených.

Veniec za ÚR SZPB položil Kamil Krištofik a delegácia Oblastného výboru SZPB

Trenčín, ktorú viedla tajomníčka Eva Poulová. V delegácii OblV SZPB Trenčín boli aj členovia základných organizácií z mesta Trenčín. S príhovorom vystúpil aj delegát predsedníctva ÚR SZPB Kamil Krištofik.

M. Ondráš, foto E. Tallianová a V. Kolarovský

Delegácie SZPB Trenčín na pietne.

Poltár si spomínal na hrdinov protifašistického odboja

Dňa 17. marca sa v miestnom KD uskutočnila beseda s priamym účastníkom protifašistického odboja Vladimírom Strmeňom.

Pred zaplnenou sálou, za moderovania bývalého riaditeľa Múzea SNP v B. Bystrici Stanislava Mičeva, primátora Poltára Petra Sitora veterán Strmeň v takmer hodinovom príhovore priblížil vtedajšie časy v okolí Banskej Bystrice a Španej Doliny. Stretnutia sa zúčastnil aj europoslanc Branislav Ondruš.

Vladimír Strmeň svoje spomienky čítal z pripraveného textu, v ktorých niektoré momenty zdôrazňoval opakovaným čítaním. Napríklad zradu a zajatie gen. Viesta a Goliana, únik smrti pred zastrelením jeho mamičky a mladším bratom a ich záchrane napriek vyhrážkam Nemcov a gardistov, že ak nepovie, kde sa skrývajú, tak popraví aj ich.

V diskusii poslucháčov musel S. Mičev niektorých upozorniť, že ich písomný príspevok nekorešponduje s témou a preto im odňal slovo. Vzhľadom na dĺžku diskusie sa niektoré otázky opakovali, ale takmer 97-ročný veterán na ne tpežlivo a s miernym úsmevom odpovedal... Na otázku, kam chodí najradšej na stretnutia so svojimi poslucháčmi odpovedal, že „do domovov dôchodcov, pretože tam sú ženy odo mňa o 20–30 rokov mladšie“.

Na záver primátor Peter Sitor a Stanislav Mičev zaželali Vladimírovi Strmeňovi, aby sa dožil najmenej sto rokov!

Jozef Pupala

Trenčianske okresné kolo žiackej súťaže

Aj keď tému 2. sv. vojny majú žiaci v osnovách dejepisu, prirodzená súťaživosť zvyšuje ich záujem o túto problematiku.

V priestoroch Posádkového klubu Trenčín sa 28. marca 2025 konalo okresné kolo vedomostnej súťaže „Medzníky 2. svetovej vojny“. Zúčastnilo sa ho šesť družstiev. Organizátorom bola Oblastná organizácia SZPB Trenčín.

Trojčlenným družstvám boli rozdane testy, ktorých vyplňanie bolo kolektívne. Po zrátaní bodov komisiou (za účasti pedagogičiek) boli za správne odpovede odovzdané prvým trom družstvám ceny a diplomy. Ocenenia troch najúspešnejších družstiev sa zúčastnili, okrem predsedu ObIO SZPB Miroslava Malaya a tajomníčky ObIO SZPB Evy Poulovej aj hostia – poslankyňa MsÚ TN Nad'a Lorencová, riaditeľka VŠZP Miroslava Hrnčárová a metodik pre TV, šport, mládež, súťaže Tibor Bélik RÚŠS Trenčín.

Prvé miesto obhájilo družstvo ZŠ, Ul. L. Novomeského 11, Trenčín. Prihlásili sme ho aj do celoštátneho kola. Na druhom a treťom mieste sa umiestnili žiaci ZŠ, Ul. Veľkomoravská 12, Trenčín a žiaci ZŠ Andreja Bagara, Trenčianske Teplice.

Na záver dodám to najpodstatnejšie. Súťažiaci, v porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi, preukázali doteraz najlepšie výsledky.

Karol Glamoš, predseda HDK pri OblV SZPB Trenčín

Život je otázka a to, ako žije

Oslobodenie Bernolákova

Dňa 4. apríla 2025 sa konalo slávnostné kladenie vencov k pamätníku padlých vojakov pri príležitosti 80. výročia oslobodenia našej obce Bernolákovo.

Vence k pamätníku položili starosta obce Miroslav Turenič, generálporučik v. v. Peter Gajdoš, bývalý minister obrany Slovenskej republiky, plukovník Vladimír Kováč a Ružena Šmihlová, predsedníčka základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Bernolákove.

Anna Lehotska

80-ty rok slobody Hornej Mičinej

Za zvonenia zvonov sa v nedeľu 23. marca 2025 začala spomienková slávnosť pri príležitosti 80. výročia oslobodenia Hornej Mičinej.

Presne v deň príchodu rumunských vojsk pred desaťročím si miestni obyvatelia pripomenuli koniec svojej okupácie, ktorá poznamenala ich životy. Časť z nich padla v bojoch, časť doma počas oslobodzovania.

Obecný úrad, ZO SZPB, Denné centrum seniorov spolu s ev. cirkevným zborom pripravili dôstojnú podobu pietneho okamihu pri pamätnej tabuli na obecnom úrade. Na úvod sa k prítomným prihovaril starosta Ivan Lenár a vyzval ich na uctenie si pamiatky padlých minútu ticha.

Ďalšia časť sa konala v priestoroch denného centra. Tam predniesla Anna Martincová sugestívnu protivojnovú báseň Márie

Rázusovej Martákovej Všetkým, čo vojnu chcú. Nasledoval príhovor ev. farára Daniela Duraja, v ktorom sa vyznal so svojimi pocitmi vo vzťahu k vojne a mieru. Predsedníčka ZO SZPB Mária Zimová priblížila historické chvíle oslobodzovania obce na základe zápisu v kronike a monografii obce.

K spomienkam sa pridali aj ďalší účastníci – Mária Saktorová aj Ignác Obrčian, ktorí osobne zachytili rozprávanie svedkov oných čias pre nasledujúce generácie. Jedinečnou pamiatkou, ktorá sa v januári t. r. navrátila do Hornej Mičinej, je rukou písaná kronika obce, ktorú do r. 1950 spracúval bývalý učiteľ a riaditeľ miestnej školy Ján Ferjanček. Obci ju venovala jeho dcéra, žijúca v Bratislave, Viera Hegerová. Spolu so školskou kronikou si prítomní mohli obe poprezerať.

Jana Borgulová

Dôstojná spomienka na oslobodenie v Senci

Dňa 1. apríla 1945 bol 2. ukrajinským frontom oslobodený Senec. Pietny akt, spolu s odhalením pamätného kamňa s pamätnou tabuľou si pri tejto príležitosti 1. apríla 2025 pripomenulo miestne žiactvo a študentstvo, predstavitelia samosprávy na čele s primátorom Pavlom Kválom i SZPB na čele s tajomníkom ÚR SZPB Zdenkom Martonom a predsedom miestnej ZO SZPB Jána Lichnera Norbertom Lackom.

Prítomní boli aj ďalší hostia. Za bratislavský oblastný výbor SZPP plk. Štefan Hrubý, za ZO SZPB Nový Svet Marika Šebeňová, za Maticu slovenskú Jarmila Ožvátová, za Klub generálov SR genpor. Peter Gajdoš...

Slávnostnú atmosféru navodili žiaci zo ZŠ Veľký Biel a ZUŠ v Senci.

Zhromaždeniu sa najskôr prihovaril primátor P. Kvál, ktorý zdôraznil, že „dnešný deň je pre nás pamätný“ a preto „považujem za dôležité, aby sme si ho pripomínali“.

Poslankyňa BSK a Mesta Senec Mária Hudáková využila svoj prejav na predstavenie členky miestnej ZO SZPB Oľgy Čerbanicovej, ktorá si z detstva pamätá vojnové roky mesta i jeho oslobodenie.

Ako tretí dostal slovo plk. N. Lacko, ktorý sa na dni oslobodenia pozrel, ako bývalý vojak, cez oslobodeneckú operáciu 2. UF maršala R. J. Malinovského.

-vmi-

Spomíname a nezabúdame

Pred Vianocami 20. decembra 2024 sme si pripomínali pietnym aktom 80. výročie oslobodenia nášho okresného mesta Levice. Nemecké vojská rôznymi smermi ustupovali k rieke Hron, kde front stál do 25. marca.

V nedeľu 23. marca 2025 v Kalnej nad Hronom pri Dome bojovej slávy sa konala pietna spomienková slávnosť, kde si obyvatelia obce pripomenuli 80. výročie oslobodenia. Prítomných privítal starosta Igor Gogora. Zazneli hymnické piesne spevokolu Harmonia, detského spevokolu ZŠ a dievčenského zboru LŠU Pála Kadošu z Levíc. Emotívny prednes žiaka ZŠ Adžaja Dobóa umocnil atmosféru a pripomenul túžbu ľudí po mieri. Z hostí sa prihovarili k prítomným predseda SZPB Viliam Longauer a pre-

zident MEASZu a FIRu Vilmos Hanti. Oba príhovory mali spoločnú myšlienku boja proti fašizmu a za mier medzi národmi.

Vence vďaka položili obyvatelia a zástupcovia obce, členovia organizácií SZPB v okrese, susedných obcí a hostia. Na brehu Hrona v časti „Ostrov“ vysadili predošli starostovia so súčasným starostom Igorom Gogorom strom slobody a mieru na pamiatku 39 občanov Kalnej nad Hronom, ktorí zahynuli v 2. svetovej vojne.

Prítomní prijali pozvanie sta-

rostu na posedenie do kultúrno spoločenskej sály. Bohatý kultúrny program, v ktorom vystúpili folklórny súbor Tekovanček, mužská spevácka skupina Veselí chlapci a žiaci ZŠ Kalná nad Hronom, dal celému podujatiu veľmi dôstojný a vysoko umelecký rámeč.

Po kultúrnom programe starosta pokrstil publikáciu Jána Hamara o oslobodzovaní nitranského regiónu a piatim novým členom SZPB boli slávnostne odovzdané členské preukazy. K dispozícii bola aj malá výstava modelov vojenskej techniky.

Lenka Kollárová, SZPB Levice

Výstava v Seredi

Mestské múzeum Sered', Zväz vojakov SR – klub Sered', oblasťná organizácia SZPB Galanta a ZO SZPB Sered' pripravili 18. marca pri príležitosti 80. výročia oslobodenia mesta a regiónu Červenou armádou slávnostné otvorenie výstavy o konci 2. svetovej vojny vo výstavných priestoroch v Mestskom múzeu – Fándlyho fare.

Vernisáže sa zúčastnili predseda ÚR SZPB Viliam Longauer, tajomník ÚR SZPB Zdenko Marton, primátor Serede Ondrej Kurbel. V programe vystúpili Michal Lazar – husle a Andrej Pleštiansky – akordeón a zahráli zopár známych vojnových – slovenských, ruských a židovských pesničiek.

Výstava je členená do dvoch častí. Prvá je venovaná histórii oslobodzovacích bojov seredského regiónu jednotkami 2. UF proti nemeckým jednotkám skupiny armád Juh. Chronológia vojnových

udalostí dokumentuje boje, informuje o pozíciách armád na mapách i o leteckých bojoch. Nachádzajú sa tu aj výňatky z dobovej tlače o bojových udalostiach a aktivitách obyvateľov.

Druhá časť je zostavená z exponátov, ktoré približujú život vojakov v 2. svetovej vojne a vojenské udalosti v meste Sered'. Časť výstavy je venovaná histórii židovského pracovného a koncentračného tábora v Seredi, vojenským nemocniciam, príbehu mostov a spomienkam Seredčanov na

vojnové obdobie. Výstava je doplnená o zoznam červenoarmejcov, ktorí zomreli a boli pochovaní v seredskom regióne a neskôr boli prenesení na vojnový cintorín Slavín.

Na príprave výstavy sa veľkou mierou podieľali pplk. Ondrej Urban, ktorý sa venuje vojenskej histórii regiónu, a oblastný predseda SZPB Galanta Jozef Janský. Zapožičali dobové artefakty zo svojich súkromných zbierok.

Výstava potrvá do konca apríla 2025.

Alžbeta Pongráčová

Možno si tu prítomná mládež ešte neuvedomovala, ale toto pietne zhromaždenie v nej určite zanechalo spomienku, ktorá mu z pamäti zrejme nevytmizne.

Oslavy, ktoré splnili aj edukačnú funkciu

Prvé, čo si všimol každý návštevník osláv 80. výročia oslobodenia Komárna, bola účasť možno aj dvesto ľudí, pričom výrazne tu prevažovali žiaci a študenti.

„Keď sme sa cieľavedome pustili do organizovania tohto podujatia pri soche Námorníka osloboditeľa, čo bolo pred asi ôsmymi rokmi, zišli sme sa tu štyria! A dnes? Dnes je naša vďaka za oslobodenie Komárna prejavená až takto početne,“ podčiarkol oblasťný predseda SZPB z Nových Zámkov Jozef Marunič.

Kto má zásluhu na tejto pozitívnej premene? Okrem miestnej ZO SZPB na čele s predsedom Pavlom Tauskom, je to hlavne Ondrej Gajdáč, bývalý dlhoročný riaditeľ Gymnázia Ľudovíta Jaroslava Šuleka a dnes zástupca primátora Komárna. Potom je to Slavomír Konc, vedúci odboru všeobecnej vnútornej správy OU v Komárne, ktorého niektorí prítomní označili

za „krstného otca“ týchto podujatí. Každoročne však tento pietny akt osobne podporujú mnohí ďalší. Predstavitelia okresného úradu, miestneho odboru MS, poslanci miestneho zastupiteľstva... Ale napr. aj Gejza Gógh, posledný veliteľ 11. brigády dunajskej Pohraničnej stráže v Komárne.

Čím mohli najviac zaujať prejavy?

Ondrej Gajdáč oslovil žiakov a študentov a pripomenul, „že druhá svetová vojna nebola virtuálna. Nebola to videohra, v ktorej keď niekoho zastrelia, ten vstane a žije ďalej... V druhej svetovej vojne zomrelo vyše desaťkrát viac ľudí, ako má Slovensko v súčasnosti obyvateľov.“

„Prečo si to musíme stále pripomínať? Pretože sa zdá, že ľudstvo je naozaj nepoučiteľné!“

Pavol Tausk zdôraznil, že oslobodenie Komárna nemá nič spoločné s dnešnou situáciou, ktorá

sa odohráva na východ od našich hraníc. „Tí ľudia, ktorí tu bojovali, nemajú s dnešnou situáciou nič spoločné! Ich hrdinské činy sú zdokumentované písomne, od vojnových dokumentaristov filmovo i fotograficky a preto môžeme tvrdiť, že oni si za svoje hrdinské činy zaslúžia našu spomienku, vďaka a úctu.“

„Oslobodenie Komárna ukončilo 2336 dní poroby a doby temna nášho mesta a veľkej časti terajšieho okresu! Je historickou pravdou, že územie terajšej Slovenskej republiky oslobodila sovietska armáda spolu s rumunskou, 1. čs. armádnym zborom a účastníkmi SNP. Tvrdiť čokoľvek iné je falšovanie historických skutočností!“

Pochopiteľne, že účastníkom komárňanskej piety sa dostala aj informácia o tom ako konkrétne prebiehalo oslobodzovanie Komárna a jeho okolia.

Vladimír Mikunda

Slávnostné zhromaždenie občanov mesta Nitra pri príležitosti 80. výročia oslobodenia mesta spod fašizmu sovietskou armádou sa konalo 27. marca 2025 pred pamätníkom víťazstva.

Podujatie sa konalo za účasti zložiek armády, hasičov, klubov vojenskej histórie, mestskej polície, okresného úradu, NSK a v spolupráci s mestom Nitra. Atmosféru umocnila hymna a chorál v podaní vojenskej hudby, báseň a piesne v podaní študentov nitrianskych stredných škôl.

Prítomným sa prihovorili primátor Marek Hattas a predseda oblasťnej organizácie SZPB Jozef Havel, ktorý spomenul aj smutné bombardovanie mesta pred koncom vojny.

Anna Zabáková

Sloboda pre Banskú Bystricu

25. marca sa zišli členovia oblasťného výboru SZPB na slávnostno-pracovnej schôdzi, po skončení ktorej, za účasti prezidenta SR Petra Pellegriniho, veľvyslancov piatich krajín, predstaviteľov ministerstiev, samosprávnych orgánov, občianskych združení, detí, mládeže a občanov Banskej Bystrice si položením vencov k Pomníku padlých príslušníkov Červenej armády a Rumunskej kráľovskej armády pripomenuli 80. výročie oslobodenia mesta.

Primátor mesta Ján Nosko vo svojom príhovore zdôraznil, že s hlbokou pokorou sme vzdali hold všetkým, ktorí sa pred 80-timi rokmi postavili zlu, ktorí obetovali svoj život za našu budúcnosť a vyzval, aby sme si úprimne vážili hodnoty, za ktoré oni bojovali. Vyslovil presvedčenie, že Banská Bystrica bude vždy mestom hrdinstva a spravodlivého odporu. Vzdal hold pamiatke všetkých, ktorí bojovali za našu slobodu a na ktorých nikdy nezabudneme.

Prezident Peter Pellegrini vyzdvihol statočnosť a odvahu všetkých bojovníkov, vďaka ktorým sa mesto Banská Bystrica mohlo nadýchnuť slobody. Pripomenul, že v Banskej Bystrici a v okolí niet snáď rodiny, ktorej by sa nedotkli udalosti spojené so SNP. Vyzval, že je čas skloniť sa pred všetkými, ktorí položili svoje životy a poďakovať sa im za našu slobodu. Osobitne zdôraznil odhodlanie, nedovoliť prepisovať históriu a opakovanie vojnových udalostí. Zároveň vyslovil nádej, že vojna na východ od našich hraníc sa čoskoro skončí.

Štefan Horváth, foto František Bruchánik

Veniec kladie delegácia SZPB.

Zabudnúť nemôžeme a nesmieme!

V utorok 1. apríla sme si na Námestí MS pripomenuli 80. výročie oslobodenia mesta Žiar nad Hronom a s ním aj pamiatku všetkých, ktorí položili životy za našu slobodu. Pri spomienke na toto výročie môžeme namietat – vojna sa skončila, zabudnime. Ale zabudnúť nemôžeme a nesmieme!

Položením symbolického vencu k pamätnej tabuli oslobodenia sme si uctili obeť najväčšej vojny v histórii ľudstva. Sloboda totiž nie je lacný dar a preto je našim želaním, aby sme nezabudli na minulosť, keď myslíme na budúcnosť. O to viac, keď stoja v súčasnosti proti sebe v nezmyselnej vojne dva slovanské národy, keď vidíme genocídu palestínskeho ľudu a ďalšie vojenské konflikty vo svete

V dnešných napätých časoch by sa 2. sv. vojna mala spomínať ešte intenzívnejšie, aby sme sa ako

ľudstvo do niečoho podobného znova nedostali.

Primátor Žiaru Peter Antal pri tejto príležitosti všetkým zúčastneným hosťom, a to poslancovi EP Branislavovi Ondrušovi, štátnemu tajomníkovi MO SR Igorovi Melicherovi, prednostke OÚ v Žiari nad Hronom Andrei Žiakovej, Jaroslavovi Bulkovi a Ľubomírovi Jančovi z Oblasťného výboru SZPB, zástupcom politických strán, poslancom VÚC a mestského zastupiteľstva, žiarskemu speváckemu súboru Seniori Optimisti, a v neposlednom rade i širokej verejnosti poďakoval za ich účasť na spomienkovom podujatí. „Ďakujeme, že ste prišli a že ste spolu s nami oslávili túto významnú udalosť. Nech je pamiatka na oslobodenie naším inšpiratívnym svetlom na ceste k lepšej budúcnosti!“

– □ –

VČS Partizánske s priamou účastníčkou odboja

Členovia ZO SZPB v Partizánskom za účasti predsedu SZPB Viliama Longauera, viceprimátora Vladimíra Karáska, oblastnej tajomníčky z Prievídzce Soni Pinkovej a ďalších hostí zhodnotili 27. februára na výročnej členskej schôdzi predchádzajúce aktivity a schválili plány na rok 2025.

Rokovanie otvoril básňou účastníka SNP Jána Brocku člen Klubu mladých priateľov SZPB Samuel Krištof. Zároveň si prevzal členský preukaz SZPB.

Predseda Jozef Mravík predniesol správu výboru a konštatoval v nej, že uplynulý rok bol bohatý na spomienkové podujatia k výročiam a tak sa vytvoril priestor pre aktivity výboru a členov ZO.

Významnú príležitosť dalo 80. výročie SNP. V popredí bolo zorganizovanie prvého ročníka „Pochodu vďaka hrdinom SNP“. Sprievod sa konal od pomníka k pomníku. Položením kvetov prejavili úctu hrdinom, ktorí v SNP položili životy za našu slobodu.

Klub mladých priateľov SZPB na čele s Marekom Schönom zorganizoval rad podujatí k 80. výročiu SNP. Výstavy „Povstalecké ženy a Baťovci v povstaní“ boli poučné. Pre verejnosť boli pú-

tavé aj fotografie 77 padlých baťovcov a hrdinov z okolia pri pamätníku SNP na námestí mesta.

V popredí záujmu výboru ZO SZPB bola a je starostlivosť o hroby a pomníky. Okrem fyzickej úpravy okolia pamätníkov spracoval výbor kalkuláciu opráv pomníka pri ZDA, pomníka popravy (Dolný pomník) a hrobu Albína Grznára v hodnote 43 380 eur, ktoré sme získali z rezervy vlády SR.

Správa sa venovala aj vývoju členskej základne, jej omladzovaniu. V roku 2019 sme mali 87 členov, v roku 2023 119 členov a k 1. 1. 2025 sme evidovali 100 členov. Pri úbytku, prevažne úmrtím (47), nám pribudlo 59 nových členov.

Výbor sa venuje aj objednávkovému systému mesačníka Bojovník. Kým v roku 2019 sme evidovali 6 predplatiteľov, v tomto roku ich máme už 27. Ročenku si zakúpilo 30 členov.

Kam nasmerujeme svoje ďalšie aktivity? Okrem tradičných aktivít chceme spomenúť zorganizovanie 2. ročníka „Pochodu vďaka hrdinom SNP“; spracovanie brožúrky v knižnom vydaní z vývoja ZO SZPB pri príležitosti 80. výročia vzniku ZO SZPB v Partizánskom; náv-

števu múzea a pamätníka v Nemeckej; účasť na 36. ročníku pochodu vďaka Skýcov – Zlatno a mnohých ďalších aktivít. Osobitne chceme dôraz položiť na zapojenie škôl v Partizánskom do súťaže „Medzníky...“.

Do diskusie sa zapojili tak hostia, ako aj účastníci schôdze. Potešilo nás vystúpenie V. Karáska a poslanca TSK E. Dvonča, ktorí vyzdvihli náš prínos mestu a regiónu.

Predseda V. Longauer zhodnotil vnútorné pomery vo Zväze a naznačil smerovanie SZPB. Odovzdaním pamätných listov sa poďakoval za prácu aktívnym

členom: Agneše Minárovej, Anne Martinekovej, Daniele Turčekovej, Gabike Pribilovej, Ladislavovi Palušovi, Márii Palušovej, Marekovi Schönovi, Miroslavovi Geletovi, Rudolfovi Ivanovičovi, Štefanovi Janžovi, Eve Hodalovej, Vlaste Štefákovej, Radovanovi Številovi, učiteľovi ZŠ ul. Športovcov Erichovi Dvončovi, primátorovi Jozefovi Božikovi, Klubu mladých priateľov SZPB pri ZO SZPB Partizánske a aj celej ZO SZPB Partizánske. Vďaka bola vyjadrená aj deviatim organizáciám a spoločnostiam, ktoré ZO SZPB materiálne a finančne pomáhali.

Nový výbor ZO SZPB i naďalej povedie predseda Jozef Mravík. – JM –

Predseda kyticou kvetov privítal na schôdzi priamu účastníčku SNP Agnešu Minárovú.

8. marca si predseda ZO SZPB Slovenský Grob Miroslav Kráľovič uctil so svojimi členkami Medzinárodný deň žien. Každá členka venoval červený karafiát a čokoládu.

Potom sa začala veselá debata, pri ktorej sa spomínalo na už dávnejšie oslavy MDŽ a všetko s nimi spojené. – MK –

Solivarskí „partizáni“ vedia, čo sa patrí

Už 7. marca sa stretli naši aktívni členovia ZO SZPB Solivar vo svojej „partizánskej“ centrále, teda v reštaurácii, aby opätovne podarovali krásnu ružu svojim kolegyniam.

Pribudli nám síce vrásky aj šedivý vlas. No, naši chlapi nosia v srdci dodnes láskavú spomienku i úctu k ženám v rodine, či na bývalom pracovisku. Je to čas, kedy sa muži na chvíľu zastavia a premýšľajú o dôležitosti žien v ich živote. Spolu sme si zaspievali pieseň „Živite ľudie“ a samozrejme, že bolo treba aj prediskutovať naše bu-

dúce aktivity. Muži prebrali geopolitické aktuality, lebo netreba zabúdať aj na „politické školenie mužstva“.

Po skončení stretnutia bývalý predseda Andrej Tudor a Daniela Šipošová doručili drobnú pozornosť a ruže aj tým členkám, ktoré sa zo zdravotných dôvodov tejto oslavy nezúčastnili.

Eva Hrabková

4. marca sa usporiadala ZO SZPB Slovenský Grob stretnutie miestnych žiakov 9. ročníka besedu s novodobými vojnovými veteránmi, ktorí pôsobili v misiách v bývalej Juhoslávii. Miroslav Kráľovič

Veľmi potešiteľná správa

Dňa 13. marca sme mali členskú schôzdu ZO SZPB Zlatý Potok Zvolen k 80. výročiu oslobodenia nášho mesta.

V referáte bolo spomenuté výročie a boje v meste a okolí v marcových dňoch 1945. Spomienkové podujatia k výročiu oslobodenia sa konali pri pamätníku na Námestí SNP a na cintorínoch Červenej armády a Rumunskej kráľovskej armády.

Na Námestí vystúpili s príhovormi primátor Miroslav Maňka a predseda Oblastnej organi-

zácie SZPB Miroslav Náhlík. Na cintorínoch bolo tiché kladenie vencov, na ruskom so slovenskou a na rumunskom cintoríne aj s rumunskou hymnou.

Pri príležitosti 80. výročia oslobodenia nášho mesta sme pripravili vedomostnú súťaž pre členov ZO SZPB. Trojčlenné družstvá písomne odpovedali na desať otázok. Odmenou všetkým zapojeným bol zisk predplatného mesačníka Bojovník, ktorý im už začal chodiť.

Viera Nociarová

V Topolčanoch sa na nás nezabudlo

MDŽ vnímame ako symbol vzdania úcty ženám a je potrebné, aby sa na tento sviatok nezabudlo.

Člen organizácie Roman Gejdoš, ktorý je konateľom jednej spoločnosti, sponzoroval a pripravil 7. marca 2025 pri príležitosti tohto medzinárodného sviatku posedenie pre všetky členky Základnej organizácie SZPB v Topolčanoch. Pozvanie naň prijali aj krajská tajomníčka Oblastného výboru SZPB z Nítry Anna Zábaková a taktiež predsedníčka OZ Židovský cintorín, predsedníčka krúžku his-

torikov a predsedníčka okresnej Jednoty dôchodcov Slovenska.

Na záver posedenia R. Gej-

doš odovzdal každej žene kvetinku.

Elena Novotná, predsedníčka ZO SZPB Topolčany

Pripomenuli sme si protifašistického bojovníka

Zúčastnila som sa podujatia, venovaného výročiu narodenia evanjelického kňaza a protifašistického bojovníka Jána Bakossa v B. Bystrici. ZŠ s MŠ Jána Bakossa pripravili krásny program a prezentáciu, čo znamená, že neberú pomenovanie svojej školy formálne, ale veľmi tvorivo a zodpovedne.

V pondelok 31. marca 2025 uplynulo 130 rokov od narodenia vzácnosti nášho národa, zviazanej s protifašistickým odbojom – Jána Bakossa. Tento ev. kňaz a obetavý človek sa zapísal nielen do dejín evanjelickej cirkvi, ale svojím občianskym postojom aj do pamäte všetkých ľudí, ktorým je vzácny každý ľudský život a jeho dôstojné bytie.

Za svoje presvedčenie zaplatil najvyššiu daň – 31. januára 1945 bol fašistami popravený v okrajovej časti Martina Pod Strážami.

Narodil sa v Pukanci, maturoval v r. 1915 na gymnáziu v Banskej Štiavnici. Ako mladý muž prvýkrát osobne pocítil tragédiu vojnovnej mašinérie, keď musel narukovať do armády a bol odvelený na ruský front. Vrátil sa zranený, ale živý! Po štúdiu teológie sa stal kňazom a postupne pôsobil na viacerých miestach. Popri tom sa aktívne venoval publicistickej práci, takmer desaťročné redigoval časopis Evanjelický posol spod Tatier, písal aj do ďalších periodík. Zostalo po ňom 500 príspevkov, v ktorých pripomínal, analyzoval, odporúčal práve hodnoty života.

Keďže sám pochádzal z nemajetnej rodiny, angažoval sa v sociálnej sfére, založil základňu Skrytá bieda na pomoc slabším.

Roku 1935 bolo pre neho a jeho rodinu rozhodujúce zvolenie za ev. kňaza v Banskej Bystrici. Po vzniku Slovenského štátu a Slovenskej republiky vstúpili do platnosti protizhidské zákony. Prísne obmedzenia nenechali ľahostajných najmä evanjelikov, mnohí sa podujali na záchranu aspoň časti židovských spoluobčanov ich pokrstením za kresťanov. Ján Bakoss bol výrazným aktérom tejto aktivity, pokrstil vyše 100 židovských obyvateľov, najmä detí. Časť z nich to pomohlo, ale boli aj takí, ktorých hneď po krste na základe udania odvliekli gardisti a Bakosovi sa vyhrážali represáliami.

Ján Bakoss však vedel, kde je jeho miesto, zapájal sa do rozličných protifašistických aktivít, zaslúžil sa, napríklad, o prevezenie rozhlasovej aparatúry z Prešova do Banskej Bystrice. Aj preto mohol Slobodný slovenský vysielač 29. augusta 1944 ohlásiť začiatok SNP!

Ján Bakoss bol aj súčasťou občianskeho sektora Revolučného národného výboru v Banskej Bystrici. Pomáhal ako najlepšie vedel a cítil. Aj preto sa po potlačení Povstania ocitol v zozname hľadaných.

Istý čas sa skrýval v Nemeckej, dnes Partizánskej Lupči, neskôr u švagra v Martine. Tam bol na základe udania 5. januára 1945 zatknutý a koncom mesiaca spolu s ďalšími obvinenými popravený. Všetci skončili v masovom hrobe s guľkou v hlave a drôtom zviazanými rukami za chrbtom...

V apríli po exhumovaní si mŕtve telo Jána Bakossa odviezla rodina do Banskej Bystrice a dôstojne ho pochovala na ev. cintoríne. V rodine sa medzitým udiala aj ďalšia tragická udalosť. 2. apríla 1945 najstaršieho Bakosovho syna Ivana zasiahla hádam posledná črepina blúdiaca v Banskej Bystrici a smrteľne ho zranila.

Banská Bystrica si osobnosť Jána Bakossa dôstojne pripomína, hneď po vojne bola nazvaná jeho menom ulica, ocenený bol Radom SNP I. stupňa, pred vchodom na ev. faru bol umiestnený tzv. stolperstein (kameň zmiznutých) na pamiatku obetí holokaustu.

Čo však chceme osobitne spomenúť, je, že v tesnej blízkosti areálu ev. cirkvi je umiestnená základná škola (adresa Bakosova ulica), ktorá od roku 2011 nesie meno Jána Bakossa.

Pri príležitosti tohtoročného 130. výročia narodenia a 80. výročia tragickej smrti pedagóga a žiaci školy pod vedením riaditeľa Karola Kováča pripravili množstvo aktivít, ktoré si zaslúžia osobitnú pozornosť a uznanie. V pondelok 31. marca totiž zorganizovali spomienkové podujatie, na ktorom vyvrcholila ich niekoľkotýždňová príprava.

Už v predstihu sa oboznamovali s osobnosťou, ktorej meno nesú. Kreslili jeho portréty, zisťovali si miesta jeho pôsobenia a životné udalosti, a následne pripravili niekoľko pozoruhodných výstupov. V hlavnej školskej chodbe inštalovali akúsi expozíciu Cesta životom s uvedením základných momentov jeho pôsobenia, dokonca aj s maketou chodníka s umiestnením stolpersteinu, pripravili krátku rozhlasovú hru o jeho živote, ako aj videofilm o ich vzťahu k tejto osobnosti.

Toto všetko mali možnosť vidieť a zažiť rodinní príslušníci Jána Bakossa – vnuk Ivan, vnučka Ľubica a pravnučka Barbora (posledný žijúci syn Pavol pre zdravotné dôvody nemohol prísť) a hostia, zástupcovia mesta Banská Bystrica, viceprimátor Martin Majling a vedúca školského odboru Jana Odrobiňáková, ev. farár Daniel Košťál a ďalší.

Početnému auditoriu žiakov sa prihovorili historička a múzejníčka Jana Borgulová, ev. farár Daniel Košťál a zástupca mesta. Vrcholom podujatia bolo odhalenie nového portrétu Jána Bakossa (autor Jaroslav Pasler) so zakomponovanými symbolmi (židovská hviezda prekrytá krížom, odtlačky prstov černej farby). Zároveň bolo vystavené nové logo školy, autorom ktorého je siedmak Jozef Mindáš.

Obidva výtvarné artefakty boli následne prenesené do vestibulu školy s novou vizuálnou úpravou a umiestnené na stenu, kde na ne čakalo veľké farebné srdce, vytvorené odtlačkami dlaní žiakov školy ako odkaz človeku, ktorý sa zapísal svojimi šľachetnými činmi do ich srdca. Na záver slávnosti prítomní účastníci prešli do blízkeho ev. cintorína položiť veniec na hrob Jána Bakossa a pokloniť sa jeho pamiatke.

Hostia spomienkovej slávnosti úprimne ocenili úsilie i tvorivé výstupy žiakov a učiteľov školy pri udržiavaní pamiatky na človeka, ktorý vedel, aké sú pravé hodnoty ľudského života a zanechal tým vzácny odkaz pre nás súčasníkov. Vďaka patrí všetkým, čo sa o to zaslúžili!

Jana Borgulová

Čo píšete o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 2)

1939, predtým naďalej fungoval úplne neefektívny „teritoriálno-vojenský systém“ (s rámcovými divíziami). Londýn a Paríž však tak veľmi dúfali, že ZSSR a Nemecko sa navzájom vyčerpajú – aby ich bolo možné pohltiť, stráviť a začleniť do jedného globálneho kvázi štátu, ktorého základom by bolo Anglicko. A obe tieto krajiny takmer zaútočili na ZSSR.

Armadnymagazin.sk z 3. 4. 2025, výňatok

■ Vučič o pomoci ZSSR pri oslobodzovaní Srbska

Srbská armáda oslobodila Juhosláviu spod nemeckej okupácie počas druhej svetovej vojny z veľkej časti sama, hoci pomoc dostala od Červenej armády, uviedol srbský prezident Aleksandar Vučič v rozhovore s blogerom Mariom Naulom na YouTube.

„Zaplatili sme veľkú cenu... dostali sme pomoc od Červenej armády, ale základom bola naša armáda,“ povedal.

Prezident tiež spomenul, že krajina utrpela veľké straty tak z akcií nacistického Nemecka, ako aj chorvátskych ustašovcov. Politik označil udalosti tých rokov za skutocnú genocídu srbského ľudu.

Do oslobodzovania Juhoslávie od nemeckých nacistov boli zapojené sily ZSSR, samotného Srbska a tiež Bulharska. Hlavnou bola belehradská strategická útočná operácia, ktorej sa podarilo poraziť Nemcov a ich spojencov.

Straty Červenej armády predstavovali 35 tisíc zabitých, zranených a nezvestných vojakov. Ako informoval vedecký riaditeľ Ruskej vojensko-historickej spoločnosti Michail Mjagkov, len pri oslobodzovaní Belehradu zahynulo asi tisíc sovietskych a takmer tritisíc juhoslovanských vojakov.

Podľa ria.ru z 2. 4. 2025

■ Návrat Tajvanu Číne je dôležitou súčasťou výsledku druhej svetovej vojny

Návrat Tajvanu Číne je dôležitou súčasťou výsledku 2. sv. vojny, povedal čínsky minister zahraničných vecí Wang I v rozhovore pre RIA Novosti v predvečer svojej návštevy Ruska.

„Návrat Tajvanu do náručia Číny je dôležitou súčasťou výsledkov druhej svetovej vojny a povojnového svetového poriadku,“ vyhlásil. Peking považuje Tajvan za neoddeliteľnú súčasť ČĽR a dodržiavanie zásady „jednej Číny“ je nevyhnutným predpokladom pre ostatné štáty, ktoré chcú nadviazať alebo udržiavať diplomatické vzťahy s ČĽR.

Princíp „jednej Číny“ a neuznanie nezávislosti Tajvanu dodržiavajú aj Spojené štáty, a to napriek tomu, že udržiujú s ostrovom úzke kontakty v rôznych oblastiach a zásobujú ho zbraňami.

Oficiálne vzťahy medzi čínskou ústrednou vládou a jej ostrovnou provinciou boli prerušené v roku 1949 po tom, čo sa Kuomintangské sily, vedené Čankajškom, porazeným v občianskej vojne Čínskou komunistickou stranou, presťahovali na Tajvan.

– r –

■ Čínska výzva na zachovanie pamiatky na víťazstvo vo vojne proti fašizmu

Je dôležité zachovať spomienku na víťazstvo vo svetovej vojne proti fašizmu, povedal čínsky minister zahraničných vecí Wang I v rozhovore pre RIA Novosti.

„Aktuálny rok sa nesie v znamení 80. výročia víťazstva vo svetovej antifašistickej

(Pokračovanie na str. 12)

Čo píšú o (proti)fašizme iní?

(Dokončenie zo str. 11)

vojne a 80. výročia založenia OSN. Na históriu nemožno zabudnúť. Je pre nás dôležité, aby sme si ju zachovali v dobrej pamäti a seabedomo napredovali,“ povedal.

„Som presvedčený, že v rámci spoločného úsilia prezidenta Si Ťin-pchinga a prezidenta Vladimíra Putina si Čína a Rusko upevnia veľké priateľstvo a budú presadzovať spoľahlivú interpretáciu histórie druhej svetovej vojny a podporia jej výsledok,“ dodal.

■ 80 rokov od likvidácie koncentračného tábora v Petržalke

Väzňov tu týrali a vraždili nie obávaní esesáci, ale príslušníci SA (Sturmabteilung – Útočný oddiel) a politickí fanatíci Tretej ríše. Dovedna násilníckymi dozorcami v tábore a počas následného Pochodu smrti zavraždili približne 500 židovských väzňov.

V sobotu 29. marca uplynulo 80 rokov od likvidácie tohto tábora pred postupujúcou Červenou armádou a odo dňa, kedy nacistickí dozorcovia donútili väzňov na Pochod smrti do rakúskej dediny Bad Deutch-Altenburg.

Petržalka, po nemecky Engerau, bola na základe Mníchovského diktátu súčasťou Hitlerovej Veľkonemeckej ríše od 10. októbra 1938 až do oslobodenia Bratislavy.

Koncentračný tábor tu vznikol v roku 1944. Pozostával zo šiestich podtáborov. V novembri a decembri 1944 tu umiestnili 1730 až 2000 Židov. Tí sem boli deportovaní pešo alebo vlakmi z Maďarska. Ich úlohou bolo stavať tankový obranný val proti postupujúcej Červenej armáde.

Pôvodne mal byť tábor pracovným, no zakrátko sa stal koncentračným.

V rokoch 1945 až 1954 sa uskutočnilo vo Viedni celkovo šesť takzvaných Engerau procesov. Deväť veliteľov a dozorcov tábora odsúdili na tresty smrti a aj popravili. Jedného odsúdili na doživotie a ďalších na tresty odňatia slobody od troch mesiacov do 19 rokov.

Židovské komunitné múzeum (ŽKM) predstavilo 29. mája 2015 výstavu Engerau – Zabudnutý príbeh Petržalky, ktorou vrátilo do dejepisu osudy židovských väzňov petržalského koncentračného tábora z konca 2. svetovej vojny.

Obete tábora pripomína aj pamätník na petržalskom cintoríne na Kopčianskej ulici, ktorý bol odhalený v roku 1958.

Podľa teraz.sk z 30. 3. 2025

■ Kneissl nepovažuje za náhodu Hitlerov rakúsky pôvod

Bývalá ministerka zahraničia Rakúska Karin Kneissl v relácii „Ruská archa“ na televíznom kanáli SPAS uviedla, že v roku 2020 „po zrade“ a po jej odsúdeniach rakúskou verejnosťou si uvedomila, že Hitlerov rakúsky pôvod „nie je náhoda“.

V januári Kneissl pre „Vovan and Lexus Show“ na Channel One povedala, že aj keď žila v Rakúsku, bola falošne obvinená z údajného „testovania jedu Novičok na psoch“. „Viete, vždy som bránila rakúsku spoločnosť pred útokmi, že sme všetci fašisti, nacisti. Vždy som bola proti tomu. Ale keď som videla, ako ma ľudia zradili, ako ma ľudia odsudzovali, veľa som pochopila...“ povedala a dodala, že „v roku 2020 som si uvedomila, že ľudia začali byť iracionálni... Potom mi došlo, že to nebola náhoda a že náhodou nebolo ani to, že... Hitler bol Rakúšan“.

■ Akú škodu spôsobili ZSSR nacisti?

Škoda regiónom ZSSR zo strany nemeckých nacistov počas Veľkej vlasteneckej vojny, ktorá bola preukázaná súdmi, je vyššia ako 127 biliónov rubľov, oznámil generálny prokurátor RF Igor Krasnov.

„V rámci projektu ‘Bez premlčacej doby’ na základe archívnych dokumentov a materiálov z trestných vecí už súdy v 28 regiónoch uznali zverstvá spáchané katanmi z nacistického Nemecka a spojeneckých krajín za vojnové zločiny proti ľudskosti a genocídu. Stanovená výška škôd presiahla 127 biliónov rubľov,“ uviedol Krasnov na záverečnom grémiu prokuratúry Ruskej federácie.

Krasnov sľúbil, že bude pokračovať v tejto práci, aby sa „nikto neodvážil odložiť do zabudnutia činy národov ZSSR, ako aj neľudskosť tých, ktorí sú zodpovední za smrť desiatok miliónov ľudí“.

Podľa ria.ru z 19. 3. 2025

KEĎ PREHOVORIA SPOMIENKY

Lež večná meno toho nech ovenčí sláva, kto seba v obeť svätú, za svoj národ dáva!

Dňa 8. januára 1945 sa obecný park v Lubietovej stal dejiskom hrozného činu. Pre údajné styky s partizánmi rozhodol sa nemecký poľný súd popraviť Juraja Ďurčiča, 38-ročného roľníka a námezdného starostu na Strelníkoch, ich bratranca, 32-ročného Jána Ďurčiča a 36-ročného Ondreja Ďurčiča a Róberta Štirbu.

Poprava bola prevedená na parkových gaštanoch obesením. Pri tom sa stala iná nešťastná udalosť. Člen čs. paradesantnej brigády, čatár Róbert Štirba, náhodou tiež zaistený, ktorý mal byť popravený, zrazil svojho kata a dal sa na útek.

Pri Banskej Štiavnici. Počúvadlianský mlyn

Dňa 20. novembra 1944 boli na pokyn evanjelického farára Adamčíka z Prandorfu (dnešné Devičany) cez hory šikovaní dvaja ruskí dôstojníci: kpt. Alexander Bazdyriev, pôvodcom zo Simferopolu na Kryme, a npor. Sergej Juriev, ktorí ušli z nemeckého zajatia a ukrývali sa v Devičanoch.

Cez hory až na Počúvadlo ich previedli Pavol Daniš a Ján Nemeč, kde sa pridali k partizánskeму oddielu Sitno. Podľa Pavla Slúku, ktorý bol neskôr tiež jeho členom, išlo len o zhodu okolností.

Pribeh prepadu

Vo večerných hodinách 23. novembra 1944 dorazila jednotka Edelweiss do obce Klastava o približnej sile 300 mužov. Mali so sebou mapu, na ktorej mali označenú usadlosť Počúvadlianský mlyn, ale pravdepodobne nevedeli čo majú presne čakať a tak zobrali so sebou obyvateľa Klastavy Jána Kolára, ktorého pred sebou hnali a mlátili puškou, aby ich zaviedol na miesto, kde je mlyn po Ladzianskej železnici, ktorá slúžila na dopravu dreva a ostatného materiálu a koniec mala „Za Holíkom“ pod vrchom Sitno. Keď dorazili na miesto Jána Kolára prepustili.

Mlyn obkľúčili zo všetkých možných strán, zo-

Keď prechádzal cez zamrznutý potok, vytkol si nohu a nemeckí a maďarskí vojaci ho pred lekárovým bytom dostrieľali. Následne bol aj on popravený.

Rozhodnutie nemeckého poľného súdu bolo v čase poprav vyhlasované po celej obci bubnovaním. Spomenutí traja občania boli v rámci varovania ponechaní obesení celý jeden deň.

Nasledovali dni teroru. Muži boli donútení ísť odmetávať sneh a budovať bunkre do hôr. Dňa 13. februára 1945 bolo z obce nacistami odvečnených približne 200 chlapov do zajatia.

Z kroniky obce Lubietová

stal len malý úzky priestor na možný ústup. Bolo treba prebrodiť potok a vyšplhať sa do strmého svahu za horizont a tým získať krytie pred paľbou. Padlí, zajatí a ich osud

V čase prepadu sa v mlyne nachádzalo 22 príslušníkov oddielu „Sitno“ a osadenstvo mlyna, teda mlynár Jozef Kršiak s rodinou. Bilancia prepadu bola: dvaja mŕtvi a to Viera Václavková a Rudolf Valach a sedem zajatých – Anton Dúbravský, Imrich Lehotský, Viliam Gálus, Mária Demjančoková, Viliam Cicka, Helena Wiczowičová (ťažko ranená) a Marián Ladzianský.

V archívnom dokumente sa uvádza, že jedno dievča bolo zranené, zajatý bol kuchár, štyria chlapi a ešte jedno dievča. Podľa počtov zajatých a mŕtvych by malo utiecť 13 príslušníkov oddielu. Zajatí mali byť odovzdaní Einsatzgruppe H a následne popravení v Kremničke.

Mlynára Kršiaka s rodinou vyhнали z mlyna a nechali ho stáť na zime. Chceli ho zastreliť, ale vojak, pravdepodobne príslušník slovenskej časti oddielu Edelweiss z Pitelovej, ktorý ich poznal, im pomohol. Rodinu následne ubytovali v „Kováčskom dome“, ale nakoľko zdravotný stav mlynára nebol dobrý, zaobchádzanie neprežil.

Vladimír Poprac

Spomienky očiť svedkyne

Pani Olga Čerbaničová sa narodila 26. 2. 1940 v Senci a na 2. sv. vojnu i náš protifašistický odboj si pamätá. Je dcérou priamych účastníkov odboja, bývali na seneckej samote – Búroš.

Od začiatku 1940-tych rokov prichádzali k rodičom neznámi ľudia, ktorí žiadali o pomoc, hoci rodičia vedeli čo ich po prezradení čaká. Starali sa im o zdravie, živili ich a dávali im peniaze na ďalšiu cestu, lebo odchádzali do zahraničia. Otec im pomocou právnikov vybavoval v Budapešti pasy, aby mohli odísť do Francúzska.

Boli tam Česi, Slováci, ruskí utečenci zo zajateckých táborov, americkí a francúzski letci. Napríklad ruskí letci boli dva týždne ubytovaní v pivnici ich rodičovského domu.

Ako vojnové dieťa Olinka Čerbaničová prežívala hrôzostrašné dôsledky 2. svetovej vojny, množstvo ruských vojakov, havarované lietadlá s mŕtvymi pilotmi, devastované telá detí od granátov. Tieto zážitky ju sprevádzajú celým životom a nedá sa na to zabudnúť, hovorí. „Tomu, kto to nezažil, je veľmi ťažké čo i len to opísať. Preto si slobodu treba chrániť a ctíť. Veľmi ľahké je stratiť ju, no ťažko sa dobýva späť,“ dodáva.

Po vojne sa Olga Čerbaničová stala zubnou lekárkou, stala sa z nej odborníčka na stomatológiu v okrese Bratislava vidiek. V roku 1985

bola vymenovaná za riaditeľku polikliniky v Senci, ktorú vykonávala až do roku 2017.

V zdravotníctve pracovala 54 rokov.

Spracovala E. Martonová

O. Čerbaničová (v bielom odevu) počas osláv 80. výročia oslobodenia mesta Senec.

• **Andrejová:** Tomáš Jurečko 40 rokov.
 • **Banská Bystrica – Radvaň:** Darina Ridzonová 83, Mgr. Zora Černická 70, Anastázia Osadská 81, Viera Sikel'ová a Viola Bartánusová 85 rokov.
 • **Bardejov 2:** Viktor Kopčák a Peter Korba 80 rokov.
 • **Bardejov 3:** Oľga Raheľová 70, Magdaléna Čanová a Jozef Basista 85 rokov.
 • **Bardejov 4:** Dušan Bukovský 70, Mária Mačejovská a Marta Harničarová 80 rokov.
 • **Belá – Dulice:** Blažena Valocká 85, Zdenko Kopas 81 a Miloslav Kapusta 85 rokov.
 • **Beloveža:** Mária Jurčová 70 rokov.

• **Bernolákovo:** Ružena Paulusová 50, Veronika Širuchová 80 a Ludmila Tokošová 75 rokov.
 • **Bratislava 24:** Ing. Jozef Šovčík 81 rokov.
 • **Budiná:** Milan Gábor 85 rokov.
 • **Cinobaňa:** Ján Benčo 65 a Anna Hanová 87 rokov.
 • **Čaňa:** Marta Neckárová 80, Jozef Jambor 65, František Futkoš 81, Margita Horňaková 87, Jozef Škovrán 83 a Fantišek Varga 81 rokov.
 • **Dolné Vestenice:** Anna Kalinová 88 a Marta Miškeová 83 rokov.
 • **Galanta:** Danica Bartošová 80 a Filip Prívovník 20 rokov.
 • **Halič:** Milan Rapčan 75 rokov.
 • **Horná Mičiná:** Anna Martincová 80 rokov.

• **Hostie:** Marta Kocianová a Michal Godina 75 rokov.
 • **Hnúšť'a:** Ivan Valent 70 rokov.
 • **Hrachovo:** Erika Lindušková 70 rokov.
 • **Hrušov:** Dominik Drozdík 25 rokov.
 • **Jarabina:** Mária Lešigová 81 rokov.
 • **Kalinovo:** Jana Kurčíková 60 rokov.
 • **Kamienka:** Michal Bilík 65 rokov.
 • **Kežmarok:** Erik Maniak 45 rokov.
 • **Kokava nad Rimavocou:** Mária Babicová 83 rokov.
 • **Košice:** Martin Hybben a Martin Makranský 50, Patrik Repčík 30, Katarína Svatonová a Gabriela Timková 55, Soňa Harichová 70, Ladislav Číž 82 a Oskar Winkler 84 rokov.
 • **Košické Olšany:** Malvína Imriščáková 75 rokov.
 • **Kurov:** Katarína Pituchová 84 rokov.
 • **Lehota pod Vtáčnikom:** Michal Beniska 80, Mária Belaňová 92,

Vladimír Šorman 40 a Eva Šestáková 75 rokov.
 • **Lehôtka:** Mária Jančová 95 rokov.
 • **Lipovec:** Drahuša Štúriková 75 rokov.
 • **Lipt. Mikuláš:** Šarlota Janeková 89, Ing. Emerich Mareček 80, Dr. Oľga Fejdiová, CSc. a Mgr. Oľga Lehotská 83, Ing. Ján Macek 82, Mária Polláková 92 a Anna Trnková 70 rokov.
 • **Lovinobaňa:** Diana Sujová 35 rokov.
 • **Lučenec:** Helena Nagyová 84 rokov, Elena Žilíková 81 a Miroslava Stremiová 84 rokov.
 • **Lubietová:** Juraj Majer 80 rokov.
 • **Malinová:** Dušan Vasil 75 rokov.
 • **Málinec:** Štefan Dibala 70, Iveta Findrová 45 a Ján Čáni 70 rokov.
 • **Martin – ZO SZPB plk. Pelcrovej:** Anna Valentová 75 rokov.
 • **Medzibrod:** Oľga Samuelčíková 81, Katarína Ivaničová 83 a Blanka Majcherová 75 rokov.
 • **Medzilaborce:** Vladimír Kokuľa 65 a Andrej Ufnár 85 rokov.
 • **Milhostov:** Juraj Juhaščík 70 rokov.
 • **Miezgovce:** Peter Mikuš 70 rokov.
 • **Myjava:** RNDr. Ľubica Domenová 60, Miroslava Tallová 50 a Emília Radičová 82 rokov.
 • **Nížne Ružbachy:** Jaroslav Matava 65 rokov.
 • **Novosad:** Agnesa Jastrabová 75 rokov.
 • **Ostrý Grúň:** Emília Šurianska 87 rokov.
 • **Podolíne:** Janka Gregová 50 a Anna Laučíková 70 rokov.
 • **Plavnica:** Tomáš Sura 30 rokov.
 • **Prievidza:** Anna Zavadská 83 rokov.
 • **Prievidza – ZO SZPB pri HBP a.s.:** Františka Bogáňová 90, Mária Marešová 85, Elena Drahošová a Veronika Foltánová 83 rokov.
 • **Radvaň nad Laborcom:** Radovan Kudlač 45 rokov.
 • **Rožňava:** Helena Ičová 75, Alena Quirschfeldová 65 a Marta Crmanová 60 rokov.
 • **Revúca – ZO SZPB gen. Viesta:** Ľubomír Štrbian 65, Rudolf Hižnay 75, Mgr. Margita Kudelová 80, Doc. ing. Ladislav Serbák 81, Ján Štur-

mankin 82, Anton Záhorák 84 a Mária Laciaková 88 rokov.
 • **Sečovce:** Katarína Kasardová 75 rokov.
 • **Selce:** Stanislav Mikloš 75 a Mária Gibalová 81 rokov.
 • **Sliach:** Miroslav Zemko 78 a RSDr. Juraj Bobor 84 rokov.
 • **Stará Kremnička:** Malvína Števicová 81 a Mária Barianová 45 rokov.
 • **Stará Ľubovňa:** Ján Pribiš 75 rokov.
 • **Streda Nad Bodrogom:** Robert Róth 65 rokov.
 • **Šarišské Jastrabie:** Anna Balušinská a Juraj Rešetár 75 rokov.
 • **Špania Dolina:** Mária Gažurová 82 rokov.
 • **Tisovec:** Mária Matuchová 89 a Mariana Kuntorádová 84 rokov.
 • **Trebišov:** Marta Centková 65, Katarína Tirpáková 70 a Marek Čizmar 50 rokov.
 • **Trenčín 1 – ZO SZPB gen. Golliana:** Ing. Jaroslav Baška 50, Pavol Mikušat' 82, Elena Rezníčková 85 a Karol Smržíkl 85 rokov.
 • **Trenčianske Teplice:** JUDr. Štefan Kajaba 86 rokov.
 • **Uderiná:** Dušan Mánik 82 rokov.
 • **Valaská:** Mária Jakalová 83 rokov.
 • **Veľaty:** Regina Fortunačková 65, Ján Kolesár 80 a Anna Némethová 97 rokov.
 • **Veľký Lipník:** Helena Čarnotová 60 rokov.
 • **Vidiná:** Ján Macko 70 rokov.
 • **Vyšný Tvarožec:** Viera Babejová 60 rokov.
 • **Zem. Kostoľany:** Helena Hulínová 81 rokov.
 • **Zemplínske Hradište:** Terézia Kačová 65 rokov.
 • **Zlatníky:** Lukáš Schneider 40 rokov.
 • **Žabokreky nad Nitrou:** Melichar Kaligyer 50 a Michal Kvanta 60 rokov.
 • **Žiar nad Hronom:** Mária Glogovská, Milan Kalman, Terézia Tesáková a Jarmila Vodnáková 70, Ing. Emília Snopková 84 a Valéria Barčíková 85 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Všetko najlepšie

Dňa 3. apríla 2025 oslávil 75-te narodeniny Ing. Igor Dominik, člen základnej organizácie SZPB Dr. Gustáva Husáka v Bratislave Petržalke.

Oslávencovi želáme dobré zdravie a veľa síl a optimizmu do ďalších rokov života. **Členovia ZO SZPB Dr. Gustáva Husáka v Bratislave Petržalke**

Bola aj druhou mamou

V piatok 28. marca 2025 sme sa navždy rozlúčili s bývalou tajomníčkou ObIV SZPB Lučenec Helenou Kumštárovou, ktorá bola nielen našou kolegyňou, priateľkou, bútlavou vrbou, ale pre mnohých aj druhou mamou.

Spájala nás práca v SZPB, spoločné vízie a plány do budúcnosti. Obdivovali sme jej entuziazmus, energiu a častokrát aj zápal pre prácu nad rámec jej povinností. Bola ochotná každému a za každých okolností pomôcť. Vedela nielen tvrdo pracovať, ale aj zabávať a plnými dúškami si život užívať!

Pre všetkých z nás bola veľkým vzorom – hnacím motorom a do poslednej chvíle veľkou bojovníčkou v tom pravom zmysle slova s neoblomnou vôľou žiť. Elenka bola nezameniteľným človekom, ktorý nás všetkých spájala a ovplyvňoval svojim konaním.

V živote človeka sú chvíle, o ktorých vieme, že prídu a predsa nás ich príchod hlboko raní. Všetko, čo žije po Tebe v Tvojom mene, v práci a v láske, to Ťa nám vždy pripomenie.

S úctou a vďakou budeme spomínať! *Češ' Tvojej pamiatke!* **Za ObIV SZPB Lučenec Mária Špaňhelová**

V spánku, ticho a pokojne odišiel navždy

Podlomené zdravie Ing. Igora Hocka, narodeného 20. októbra 1942 v Revúcej, si v ostatných mesiacoch vyžiadalo pobyt v nemocnici a akútnu lekársku starostlivosť. Napriek všetkým zdravotným komplikáciám Igor zostával optimistom. Žiaľ, vrátil sa z nemocnice domov. A tu – vo svojom dome a medzi svojimi – v spánku, ticho a pokojne 6.3.2025 odišiel navždy.

Rozlúčili sme sa s týmto vzácnym človekom s vďačnou spomienkou na všetky tie vzácne chvíle, ktoré nám život doprial s ním stráviť. Igor Hock dlhé roky bol členom výboru ZO SZPB gen. Viesta Revúca a jeho tajomníkom, ako aj členom ObIV SZPB v Rožňave.

Ďakujeme Ti Igor. *Češ' tvojej svetlej pamiatke.* **Členovia ZO SZPB gen. Viesta Revúca**

Rozlúčková spomienka na Štefana Kvietika

Majster Kvietik zomrel 21. marca 2025 vo veku 90 rokov. Bol skutočne pozoruhodnou postavou nielen slovenskej kinematografie, ale aj divadelnej, televíznej a rozhlasovej hereckej tvorby. V povedomí SZPB žije hlavne ako hrdina protifašistických postáv vo filmoch Sám vojak v poli, Boxer a smrť, či Mŕtvi nespievajú.

Na slávnostnom zasadnutí Klubu umelcov, spisovateľov a historikov pri ÚR SZPB 25. novembra 2010, vtedajší predseda SZPB Pavol Sečkář odovzdal hercovi Štefanovi Kvietikovi Medailu M.R. Štefánika II. stupňa.

Štefanovi Kvietikovi ďakujeme za všetko, čo urobil pre mier a proti nacizmu a fašizmu.

Ladislav Skrák

Koniec jednej éry

Vo veku 105 rokov zomrel 17. marca posledný pilot z bitky o Britániu John „Paddy“ Hemingway.

Hemingwayova letecká jednotka zostrelila počas 11 dní 90 nepriateľských lietadiel a poskytovala stíhacie krytie

počas bitky o Francúzsko. Jeho v priebehu vojny štyrikrát zostrelili. V júli 1941 mu udelili Záslužný letecký kríž.

„Paddymu a jeho generácii vďačíme za našu slobodu,“ uviedol následník trónu princ William s tým, že na ich odvahu a obeť sa bude vždy pamätať.

– r –

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Lučenec:** Ján Sitarčík 76-ročný.
 ■ **Medzibrod:** Dušan Vaník 70-ročný.
 ■ **Prievidza – ZO SZPB pri HBP a.s.:** Marta Bohovičová 76-ročná.
 ■ **Rajec:** Anna Veselovská 72-ročná.

■ **Revúca – ZO SZPB gen. Viesta:** Ing. Igor Hock 82-ročný a Anna Bendová 74-ročná.
 ■ **Špania Dolina:** Ján Šemetka 83-ročný.
 ■ **Tisovec:** Pavel Struhár 71-ročný.

Češ' ich nehynúcej pamiatke!

Smutná správa

Ako blesk z jasného neba zasiahla nás smutná a nečakaná správa o úmrtí Márie Vražovičovej, ktorá nás vo veku 80 rokov 10. 3. 2025 navždy opustila.

Nech je všetkým útechou jej usilovnou prácou naplnený život, ktorý tak obetavo žila.

Zostane navždy v spomienkach lúčiacich sa členov ZO SZPB Jána Lichnera Senec.

Norbert Lacko, predseda KUŽaM SZPB

Krst knihy pamäte

V Bojovníkovi č. 3/2025 sme vám predstavili 13. časť „Knihy pamjati“ od litovského autora Jurijusa Trakšjalisa, ktorý priznal, že na tomto diele pracoval osobitne starostlivo, pretože ku Slovensku má už od detstva nesmierne vrúcny vzťah.

Prečo? V roku 1918 vraj život jeho babičke zachránil Slovák. Nevieme, či to bol zajatec alebo legionár, no mimoriadne vrúcny vzťah ku Slovensku a Slovákovi pretrváva v jeho rodine už vyše sto rokov.

– vmi –

Najskôr predseda SZPB Viliam Longauer v prítomnosti podpredsedu ÚR SZPB Juraja Drotára (vľavo) a tajomníka ÚR SZPB Zdenka Martona (druhý vpravo) vyznamenal autora „Knihy pamjati“ Jurijusa Trakšjalisa medailou Za obetavú prácu pre SZPB a...

...potom ju spolu pokrstili. Na snímke sprava autor Jurijus Trakšjalis, hovorca Veľvyslanectva RF v SR Vitalij Žitňuk, Z. Marton a V. Longauer.

Cena Dominika Tatarku za knihu Mladý Štefánik

V posledný marcový deň v Bratislave slávnostne udelili Cenu Dominika Tatarku za rok 2024.

V 31. ročníku prestížneho kultúrneho a literárneho ocenenia ho rozhodnutím poroty získal historik József Demmel za knihu Mladý Štefánik. Uhorské roky Milana Rastislava Štefánika od narodenia po maturitu 1880–1898.

József Demmel je maďarský historik – slovakista, pracovník Historického ústavu SAV v Bratislave a Stredo-európskeho inštitútu Národnej univerzity verejných služieb Józsefa Eötvösa v Budapešti.

„Milan Rastislav Štefánik je nám známy ako pražský

študent, učený astronóm, generál a spoluzakladateľ Československa. Historik József Demmel nám ponúka Štefánikov polyfónny portrét z obdobia jeho mladosti,“ približuje ocenenú publikáciu jej vydavateľ Slovenské literárne centrum (SLC).

„Kniha ocenená Cenou Dominika Tatarku ukazuje, že idea moderného slovenského národa nepramení ani z tradície slovenskej pastierskej idyly, ani zo sedliackej priviazanosti k pôde, ale je zviazaná s protestantskou vzdelanckou enklávou, ktorá sa formovala na uhorsko-moravskom pohraničí na Myjavskej pahorkatine,“ uvádza k Demmelovmu dielu porota.

– r – podľa Spoločnosti M. R. Štefánika

Elie Wiesel: Noc (La nuit)

Holokaust. Téma nanajvýš aktuálna. V 60. a 70. rokoch minulého storočia sa o ňom moc nehovorilo. Až v posledných desaťročiach došlo k zmene: začali sa písať články, vydávať knihy, realizovali sa besedy s účastníkmi holokaustu, veľký vplyv majú tiež médiá (rozhlas, televízia, kino, internet). Tiež sa organizovali a naďalej organizujú exkurzie do bývalých koncentračných táborov, určene najmä pre stredoškolskú mládež.

Cieľom je, aby sa nezabudlo, čoho je človek schopný vykonať druhému človeku, kolektívu; kde dokážu zájsť ľudská nenávisť, zloba, intolerancia, ponižovanie, krutosť, rasizmus, xenofóbia, antisemitizmus... Krátky slovník slovenského jazyka (2023) holokaust

definuje ako hromadné ničenie, hromadné vraždenie, obyčajne spálením. Toto slovo má grécky pôvod.

Noc je rozprávanie o skúsenosti dospelávajúceho ortodoxného chasidského Žida, ktorého ilúziami, vierou v Boha, dôverou v človeka a v seba samého otrásie holokaust. Autor opisuje vo svojom literárnom diele, akému krutému zaobchádzaniu musel spolu s otcom čeliť v koncentračných táboroch. Zvieria malo väčšiu cenu ako človek. Niektoré pasáže z knihy preto nie sú vhodné pre citlivého čitateľa.

Ako dospelávajúci chlapec, spolu s rodinou, boli v roku 1944 deportovaní do Osvienčimu – Brezinky. Oslobodenia sa pisateľ dočkal v koncentračnom tábore Buchenwald. Treba podotknúť, že je to zásluhou oslo-

bodzovacej Červenej armády, ktorá sa v knihe spomína.

Pokúsme sa pochopiť pocity Eliezera, ako na oblohe stúpa dym z pece, na ktoré sa po tisíckach iných premení aj jeho mama a sestra: „Nikdy nezabudnem na tú noc, na prvú noc v tábore, ktorá zmenila môj život na dlhú noc zamknutú na sedem zámkov. Nikdy nezabudnem na ten dym. Nikdy nezabudnem na tváričky detí, keď sa ich telá menili pod onemeným blankytným oblohy na špirály dymu. Nikdy nezabudnem na tie plamene, ktoré navždy pohltili moju vieru. Nikdy nezabudnem na to nočné ticho, ktoré ma naveky obralo o túžbu žiť. Nikdy nezabudnem na tie okamihy, ktoré zavraždili môjho Boha, moju dušu a moje sny, ktoré sa zmenili na púšť. Nikdy na to nezabudnem, ani keby som bol odsúdený žiť rovnako dlho ako sám Boh. Nikdy.“

Viliam Rác

Kertész, I.: Bezosudovst' (Sorstalanság)

Ide o životopisný román z čias holokaustu a druhej svetovej vojny. Autor knihy vystupuje ako rozprávač, ktorý podáva čitateľovi svoje skúsenosti a zážitky, najmä z koncentračných táborov v poľskom Osvienčime (známy plynovými komorami) a v nemeckom Buchenwalde.

Predtým predchádza zoznámenie sa s okolnosťami svojej rodiny v rodnom Maďarsku, z ktorej otca povolali do pracovného tábora; na záver diela, po návrate autora z koncentráku, sa dozvedel, že otec zomrel v lágri v Mauthausene. Išlo o „nemecký tábor,“ ktorý sa ale nachádza na území Rakúska.

Čitateľ získa prehľad o trpkom osude hlavne židovského obyvateľstva v koncentrákoch, o neľudskom zaobchádzaní nacistami (SS). Kertész opisuje kruté podmienky, nedôstojné

bývanie, ktoré sa skôr podobalo maštali, obmedzený prísun jedla, čo sa ani nedá nazvať jedlom.

Spávali na poschodových pričiach, na slame a prikrývkou im často boli iba zvyšné papiere od cementu, a to aj v zime. Spali jeden vedľa druhého ako sardinky. Samozrejme, museli tvrdo pracovať. Kto nevládal (často aj autor, ktorý ochorel), okúsil na svojom tele bič dozorca, alebo ešte horšie, potupnú smrť, popravu alebo plyn. Aj tu platí staré príslovie: Človek človeku vlkom!

Diele Imreho Kertésza by som odporučal všetkým čitateľom, no najmä našej mládeži od trinástich rokov vyššie. Mládež zo základných a stredných škôl vie o holokauste pomerne málo alebo skreslene. Preto, nezabúdajme!

Viliam Rác

Kronika hrdinstva. V Chabarovsku bola otvorená výstava fotografií o porážke Japonska

Prvú výstavu fotografií v rámci projektu „Oslobodenie. Mier národom“ otvorili v Chabarovsku v priestoroch Tichomorskej štátnej univerzity. Výstava je o úlohe Ďalekého východu a najmä Chabarovska na porážke Japonska.

Projekt vychádza z archívu fotografií Sovietskej informačnej kancelárie, ktorého držiteľom autorských práv je mediálna skupina Rusko Dnes.

Fotografie, ktoré vznikli v období od marca do septembra 1945, zachytávajú kľúčové momenty vojenských operácií a príprav na sovietsko-japonskú vojnu. Pozornosť sovietskych korešpondentov sa sústreďuje na tváre obyčajných ľudí: vojakov, námorníkov, domácich frontových pracovníkov, ktorí prispeli k víťazstvu nad militaristickým Japonskom. Ako uviedol rektor Pacifickej štátnej univerzity Jurij Marfin, fotografie odrážajú jednotu národov, ktorá existovala počas druhej svetovej vojny a existuje aj teraz.

Podľa predsedu Dumy mesta Chabarovsk Andreja Beloglazova je výstava kronikou hrdinstva našich predkov.

Významnú myšlienku na zamyslenie sa o zmysle výstavy vyslovil podpredseda Výboru pre záležitosti mládeže vlády územia Chaba-

rovsk Denis Kopyškov. „Považujeme za svoje poslanie v oblasti vlasteneckej výchovy predchádzať faktom o falšovaní histórie. Je to mimoriadne dôležité, najmä pre nás, pre Ďaleký východ, pretože tu sa skončila druhá svetová vojna a každý občan Ruskej federácie to musí vedieť,“ povedal a navrhol usporiadať výstavu fotografií aj vo vládnej budove územia Chabarovsk v predvečer 9. mája.

Podľa predstaveného kostola svätého blahoslaveného princa Aleksandra Nevského, otca Vasilija, slúžiť vlasti je svätou povinnosťou občana. „Stalin neurobil nič nadarmo a len tak. Návrat viery dal ľuďom šancu vyhrať Veľkú vlasteneckú vojnu. Vrátili sa tituly, vrátila sa tradícia obetavej služby Bohu a vlasti. Príkladom cti a pripravenosti slúžiť vlasti je Suvorovova veda o víťazstve. A Suvorov je neporaziteľný veliteľ,“ zdôraznil.

Túto výstavu bude možné navštíviť do 31. mája 2025.

Projekt „Oslobodenie. Mier národom“ je pokračovaním projektov „Oslobodenie“ a „Oslobodenie. Cesta k víťazstvu“, ktoré za dva roky zhromaždili niekoľkomiliónové publikum.

Podľa ria.ru z 23. 3. 2025

Putin označil za spojencov Ruska okrem armády a námorníctva aj film, hudbu a literatúru

„Rusko má iba dvoch spojencov – svoju armádu a námorníctvo!“ Toto vyhlásenie vraj patrí ruskému cárovi Alexandrovi III. V modernom Rusku si získalo popularitu v ruskom politickom prostredí; slová o dvoch spojencoch Ruska v rôznych obmenách opakovane používali ruskí politici.

Dňa 25. marca 2025 cárovo vyhlásenie rozšíril prezident Vladimir Putin, keď na zasadnutí Rady pre kultúru vyhlásil, že Rusko má za spojencov aj rôzne druhy umenia, najmä literatúru, film a hudbu.

„Aj to sú naši spojenci,“ uviedol a ako dôkaz svojich slov zdôraznil, že stačí si prečítať rôznu vlasteneckú literatúru, pozrieť si filmy o vojne, či vypočuť si symfóniu Dmitrija Šostakoviča, zloženú v obliehanom Leningrade.

„Samozrejme, toto všetko sú spojenci našej krajiny, Ruska,“ podčiarkol Putin a zdôraznil dôležitosť zabezpečenia dostupnosti kultúrnej infraštruktúry pre všetkých občanov krajiny a navrhol aj kultúrne inštitúcie zahrnúť do štandardov urbanistického plánovania. –r–

DPOH v marci premiérovalo inscenáciu o Tisovi

Hra je podľa tvorcov pátraním, nemilosrdným spytovaním a hľadaním dôvodov, ktoré kňaza premenili na vraha.

Symbolicky v deň, keď si pripomíname odchod prvého transportu do koncentračného a vyhladzovacieho tábora Auschwitz-Birkenau z nášho územia, premiérovalo Divadlo Pavla Országha Hviezdoslava v Bratislave inscenáciu o Jozefovi Tisovi Hitlerov prezident. „Písal sa 25. marec 1942, keď v ňom Hlinkova slovenská ľudová strana poslala na smrť takmer tisíc židovských dievčat a žien,“ pripomenulo divadlo.

„Téma je silná tým, že sa nezameriava len na obeť, ale aj na zločinca, ktorý je od svojej popravky neustále mýtizovaný, mytologizovaný a ospravedlňovaný,“ vyjadrila sa pre TASR Valeria Schulczová, riaditeľka DPOH a režisérka inscenácie o rímskokatolíckom kňazovi, predsedovi Hlinkovej slovenskej ľudovej strany, politikovi, poslancovi, ministrovi, predsedovi vlády a prezidentovi vojnovéj Slovenskej republiky, z ktorého sa stal zločinec posielajúci spoluobčanov do koncentračných táborov a na istú smrť. „Zjavne podľa historických dôvodov o tom vedel,“ podčiarkla.

Hra je podľa tvorcov pátraním, nemilosrdným spytovaním a hľadaním dôvodov, ktoré kňaza premenili na vraha. Ide o fiktívny rozhovor medzi Jozefom Tisom a Alfrédom Wetzlerom, ktorému sa spolu s Rudolfom Vrboom podarilo utiecť z koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau, aby podali svedectvo o nacistických zverstvách a vraždení Židov. –r–

Pripravuje sa ďalšia veľkolepá kniha o slovenskom 2. odboji

A opätovne sa jej autorom, v spolupráci s našimi spisovateľmi stane náš litovský priateľ Jurijus Trakšjalis. Kniha bude mať názov: „Jedno víťazstvo pre všetkých“ (Odna pabeda dlja vseh).

Na pôde SZPB sa k tejto téme uskutočnili už dve porady, ktoré rozhodli o obsahu prvých autorových a organizačných krokoch. Okrem predsedu V. Longauer-

ra, tajomníka Z. Martona, vedúceho mediálno-komunikačného odboru V. Mikundu sa ich za SZPB zúčastnil aj tajomník Klubu umelcov... Ladislav Skrak.

Našími hosťami boli (vľavo) riaditeľ vydavateľstva Torden Róbert Merva a vpravo sediaci Jurijus Trakšjalis (druhý sprava) so svojim zástupcom Aleksejom Karpovom.

Nápad vydať takúto kni-

V Rusku sa začalo vyšetrowanie vraždy Lermontova

Výšetrovací výbor RF začal vo februári vyšetrowanie vraždy spisovateľa Michaila Lermontova, uviedol národný umelec RF a poslanec Štátnej Dumy RF Nikolaj Burl'jajev.

Na vysvetlenie poznamenal, že literárni vedci a odborníci v oblasti kriminalistiky, balistiky a medicíny mnohé desaťročia tvrdia, že vyšetrowanie, vykonané bezprostredne po vražde Lermontova v roku 1841, bolo nespravodlivé. „Vyšetrovacia komisia reagovala, začala sa podstatná spoločná práca, vrátane technickej povahy, a budeme informovať o jej pokroku a výsledkoch,“ povedal Burl'jajev.

Lermontov sa narodil v roku 1814 a zomrel vo veku 26 rokov. –r–

Aké majú byť filmy o VVV?

Celovečerné filmy o Veľkej vlasteneckej vojne netreba nakrúcať tak, aby ich prioritou bol finančný prospech. Netreba sa tiež opierať o vymyslené, ale o reálne historické fakty, vyhlásil v časopise „Národná obrana“ pomocník prezidenta RF a stály člen Rady bezpečnosti RF Nikolaj Patrušev.

„Je životne dôležité zaviesť

základy vlasteneckej výchovy občanov, princípy duchovného a mravného rozvoja do vzdelávacieho systému mládeže a národnej politiky a zintenzívniť kultúrne a vzdelávacie aktivity v historickej oblasti,“ napísal.

„Je potrebné plne podporovať a poskytovať poradenstvo projektom filmového priemyslu, ktoré ľuďom sprostredkujú historickú pravdu. Filmy o Veľ-

kej vlasteneckej vojne by nemali iskriť naturalizmom ani pripomínať americké akčné filmy v honbe za úspechom v kinách. Mali by byť nakrútené podľa najlepších tradícií ruskej (a sovietskej) kinematografie a nemali by byť založené na priťahnutých, ale na skutočných faktoch a historických udalostiach,“ zdôraznil Patrušev.

No a toto rovnako platí aj pre slovenskú kinematografiu o našom 2. odboji. –r–

Pomstítelia z ľudu v Košiciach

Košické organizácie Zväzu Rusov na Slovensku, KSS a SZPB zorganizovali v stredu 2. apríla v Dome kultúry v Myslave jedinečnú výstavu Pomstítelia z ľudu.

Úvodné slovo k dokumentom, venovaných dejinám sovietskeho partizánskeho hnutia v rokoch 1941–1945, predniesla predsedníčka ZRS Natália Dostovalová. Hovorila o ľuďoch, ktorí sa chopili zbraní a mstili sa fašistickým okupantom za zákerné napadnutie Sovietskeho zväzu, za teror, rabovanie a násilie, ktoré vykonávali na okupovanom území.

V tyle nepriateľa počas vojny operovalo vyše milióna partizánov. Boli medzi nimi robotníci, roľníci a inteligencia, muži aj ženy, obyvatelia rôznych národností ZSSR i iných krajín. Na výstave sú kópie letákov, plagátov a fotografií, zo zbierok Múzea Víťazstva, ako aj unikátne dokumenty z Ruského štátneho archívu sociálno-politických dejín a tiež materiály Bieloruského štátneho múzea dejín Veľkej vlasteneckej vojny.

Vystavovaný materiál sprostredkúva veľkolepý obraz partizánskeho boja ako súčasť Veľkej vlasteneckej vojny a dokumentuje hrdinské činy sovietskych partizánov. Expozícia ďalej rozpráva o ich vklade do protifašistického národno-oslobodzovacieho boja európskych národov počas 2. svetovej vojny.

Predseda Oblastnej organizácie SZPB v Košiciach Ján Dianiška vo svojom vystúpení zdôraznil, že výstava nám umožňuje pochopiť, odkiaľ brali inšpiráciu, ale aj rozhodujúcu podporu organizátori SNP. Začiatky partizánskeho hnutia na Slovensku siahajú do roku 1941 a súvisia s aktivitou vtedy zakázanej KSS, ktorá po prepadnutí Sovietskeho zväzu nacistickým Nemeckom, dostávala inštrukcie priamo od moskovského vedenia KSC.

Záverom vyjadril nádej, že sa v krátkej budúcnosti podobný projekt, s pomocou Ruského štátneho archívu sociálno-politických dejín podarí realizovať aj tímom zo SZPB. –JD–

s ich charakterovými a rôznymi inými odlišnosťami. Toto sa nepodarilo nikomu inému,“ podčiarkol. –r–

Na snímke sedia (zľava): Z. Marton, R. Merva, V. Longauer, J. Trakšjalis a A. Karpov.

Rusi spúšťajú očkovanie proti rakovine

Načasovanie prvých očkovaní proti rakovine už bolo stanovené!

Riaditeľ výskumného centra pre epidemiológiu a mikrobiológiu Gamaleja Aleksandr Ginzburg: V septembri sa na liečbu použije onkovakcína. Prví pacienti ju začnú dostávať v septembri, schválenie lieku sa očakáva v auguste, povedal.

Onkologická vakcína je vyvinutá personalizovaným spôsobom pomocou umelej inteligencie, ktorá analyzuje parametre nádoru a vytvára individuálny „návrh“ lieku. Ginzburg uviedol, že to umožňuje vyrobiť vakcínu do týždňa, čo výrazne

urýchľuje proces liečby. Vakcína sa bude podávať nielen pacientom s primárnym melanómom, ale aj tým, ktorí už absolvovali určité štádiá liečby. Tento prístup zahŕňa cielenejšie pôsobenie na rakovinu, čo môže zvýšiť účinnosť terapie.

Už predtým sa uvádzalo, že serpentárium (terárium pre hady) v Novosibirsku začalo experiment s chovom zmiže Nikolského, ktorej jed by sa mohol stať základom nového lieku na nádory. Uvedme ešte, že náklady na ruskú mRNA vakcínu na rakovinu bude hradit štát, pričom jedna dávka by mala stať asi 300 tisíc rubľov (cca 3 000 eur). –r–

ZRNKÁ HUMORU

Účet za ošetrenie

Do nemocnice doviezli muža s infarktom a museli ho operovať.

Keď sa prebral z narkózy, zbadal, že sa oň starajú rádové sestry. Vedľa stojaca sa ho pýta, že ako zaplatí za zákrok?

– Máte zdravotné poistenie?
– Nie, nemám, hovorí muž.
– A nejaké peniaze máte, zase sestrička.
– Nie nemám. Ani v banke, ani u seba.

– Máte nejakého príbuzného, ktorý by vám s úhradou pomohol?
– Nie, mám len sestru, starú pannu, ktorá je tiež mniška.

Sestru to vykoľajilo a hlasnejšie oponovala. – Mnišky nie sú žiadne staré panny! Mnišky sú vydaté za Boha.

– Výborne. Pošlite teda účet švagrovi!

Veštica klientke

– Vo vašom živote sa čoskoro objaví muž. S hmotnosťou 3,5 až 4 kg.

Blondína na detektore lži

Zriadenec ju poučuje. – Keď odpoviete pravdivo, zasvieti zelené svetlo, keď zaklamete, tak červené. Rozumiete?

– Áno!
A zasvietilo červené svetlo.

Na vznik rodinného šťastia sú potrebné len dve veci. Múdry muž a pekná žena.

Lekárovo slová „do svadby budete v poriadku,“ veľmi prekvapili 70-ročného baču Ondreja, no oči mu zahoreli zvláštnym jasom.

Podľa toho, kam kráča naša slovenčina, nebude prekvapením, keď čoskoro absolventi vysokých škôl získajú dokument s názvom „Diplom“.

Na súde

Prebieha pojednávanie o šírení drog.

Sudca: – Dával vám obvinený drogy?

Sused: – Nie!

Sudca: – A jeho žena vám dávala?

Sused: – Prepáčte, hovoríme stále o drogách?

V armáde

– Vojaci, bliži sa Veľká noc a tak každý dostane po páru vajec.

– Hurááá...
– S týmto korbáčom!

Profesora filozofie sa raz opýtal, či ho peniaze dokážu urobiť šťastným.

– No dobre, daj sem index.

Kamarát došiel za kamarátom, keď mu dvere otvára jeho matka.

– Ferko práve obeduje, hovorí mu. – Možno si aj ty hladný?!

– Veru som.

– Tak bež domov, najedz sa a potom príď!

PROTI HITLEROVI, HORTHYMU I KLÉROFAŠIZMU

1935. 30. apríl. Sudetendeutsche Heimatfront (SHF, Sudetonemecký vlastenecký front) sa premenoval na Sudetendeutsche Partei (SdP), aby sa ako politická strana mohol zúčastniť parlamentných volieb v ČSR. Od novembra 1937 vedenie SdP koordinovalo svoju politiku s vedením NSDAP tak, aby došlo k oddeleniu Sudetov od československého štátu a k integrácii s nemeckým štátom oblastí s prevažne nemeckým obyvateľstvom.

1938. 24. apríl. Zjazd Sudetonemeckej strany v K. Varoch vyhlasuje tzv. karlovarský program. Henlein kladie 8 požadaviek voči československej strane, ktoré nemali byť splnené. „Musíme požadovať vždy toľko, aby sme nijako nemohli byť uspokojení,“ dohodli sa krátko predtým A. Hitler s K. Henleinom. Išlo v nich o jediné, ako to 28. 3. 1938 povedal Hitlerovi. Taktika SdP je požadovať na československej vláde autonómiu Sudetov s podmienkami, na ktoré by čs. vláda nemohla pristúpiť.

1939. 4. apríl. Slovensko odstúpilo Maďarsku ďalšiu časť územia.

1939. 10. apríl. Nemecko so súhlasom britskej vlády zhabalo čs. zlato v hodnote 6 miliónov libier šterlingov.

1939. 18. apríl. Bolo vydané vládne nariadenie č. 63 o vymedzení pojmu Žid.

1939. 30. apríl. V Krakove vznikla zahraničná vojenská skupina, cez ktorú smerovalo asi 1200 čs. emigrantov do Francúzska.

1940. 25. apríl. Snem SR prijal prvý arizačný zákon. Umožňoval nútený výkup podnikov od židovských vlastníkov a rátať s ich dobrovoľnou arizáciou pri zachovaní im 49 % podielu.

1941. apríl. MV vydáva vyhlášku č. 163 „O úprave niektorých pomerov Cigánov“. 20. apríla vyšla vyhláška o zrušení kočovníckych listov a odstránení cigánskych osád od ciest.

1941. 30. apríl. Podpis dohody o prechodnom pobyte nemeckých vojsk na Slovensku. Dňa 1. mája bol podpísaný dodatok, ktorý upravoval ich finančné zabezpečenie, stravovanie a ubytovanie.

1942. 1. apríl. Na Slovensku sú zriadené židovské pracovné tábory: Sered', Oremov Laz a Nováky.

1942. 29. apríl. Prvý „rodinný“ transport zo Slovenska s počtom 1 054 osôb prišiel do koncentračného tábora Osvienčim.

1943. 16. apríl. V noci na 17. apríla sa uskutočnilo prvé spojenecké bombardovanie Škodových závodov v Plzni.

1943. 17. apríl. Britská vláda dáva súhlas na vytvorenie čs. tankovej brigády na území Anglicka.

1943. 26. apríl. Najvyšší sovietsky ZSSR vyznamenal vojakov 1. čs. poľného práporu v ZSSR za statočnosť v bojoch pri obci Sokolovo.

1944. 10. apríl. 1. čs. samostatná brigáda v ZSSR sa v priestore Černovice reorganizuje na 1. čs. armádny zbor v ZSSR.

1944. 16. apríl. 1. čs. samostatný stíhací letecký pluk v ZSSR sa stal súčasťou 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

1944. 17. apríl. Rozkazom veliteľa čs. vojsk dostáva jednotka v Jefremove názov – 2. čs. samostatná paradestná brigáda v ZSSR.

1944. 20. apríl. Londýnska vláda sa uzniesla: „Stav brannej pohotovosti štátu, vyhlásený... 23. septembra 1938... trvá bez prerušenia.“ Týmto relatívne nenápadným rozhodnutím získala čs. generálska klika právny podklad pre vojenské ovládanie budúceho oslobodeného územia.

1944. 25. apríl. Slovenskí židia Rudolf Vrba a Alfred Wetzler došli po úteku z Osvienčimu-Brezinky do Žiliny.

1944. 27. apríl. V B. Bystrici vzniká Vojenské ústredie – ústredný orgán príprav povstania v slovenskej armáde.

1945. 1. apríl. Vojská maršala R. Malinovského oslobodzujú Trnavu.

1945. 3. apríl. Veliteľom 1. čs. armádneho zboru v ZSSR sa stáva brigádny generál Karel Klapálek.

1945. 4. apríl. Bratislavu oslobodzuje 7. armáda, bývalá 64. armáda, ktorá so 62. armádou ubránila Stalingrad.

1945. 4. apríl. 24. strelecká divízia v súčasnosti so 4. čs. brigádou definitívne oslobodila L. Mikuláš.

1945. 4. apríl. V Košiciach je zostavená prvá vláda NF Čechov a Slovákov.

1945. 18. apríl. Jednotky 3. americkej armády G. S. Pattona vstúpili na čs. územie pri dedinke Trojmezi, ležiacej v ašskom výbežku.

1945. 19. apríl. Predstavitelia 2. slovenskej technickej divízie v Taliansku rokovali o prechode k partizánom. Prešlo 270 vojakov a dôstojníkov.

1945. 23. apríl. Príslušníkov 1. čs. partizánskej brigády v Juhoslávii začlenili do pravidelnej Juhoslovenskej ľudovej armády.

1947. 15. apríl. Senát národného súdu vyniesol v Bratislave rozsudok smrti nad J. Tisom „za zradu“. 18. apríla bol vykonaný.

1948. 18. apríl. Vyšlo prvé číslo Bojovníka, ako orgánu ústredia odbojových zväzov.

1995. 11. apríl. V Bratislave sa po prvý raz schádzajú slovenskí veteráni, účastníci protifašistického odboja v Taliansku.

pomôcky: RAT, EST, KALUMET, ALAŠ, LINZ	olúpala	nerozdeľoval	chemická značka astátu	autor výroky: CICERO	mesto v Rakúsku	inými slovami	žiak piatej triedy		uprene pozoraj	nočný zábavný podnik	základná číslovka	oficiálne sa radí	talizman
osobné zámeno				chyť				zvernica					
2. časť tajničky				skratka na recepte				3. časť tajničky					
končatina			peň					zápal sliznice					
čisti pránim			rada, po nemecky					vravím					
rascový líkér			tavením uzavri					ladením upravil					
jednotka objemu			tavením uzavri					gáza					
chemická značka hliníka			organická živica					patriaci Rudovi					
	predložka	reholnícke oblečenie	horská osada					existuje					
1. časť tajničky		chem. zn. einsteinia	aha					cenové rozpätia					
hmyz podobný včele			našiel, po česky					skratka českej politickej strany					pribytok

Správne vylúštenie tajničky z č. 3 znie: Dve pravdy si nikdy nemôžu odporovať. Knihu z vydavateľstva Torden posielame: **Lubica Steinemannová, Mochovská 28, 934 05 Levica.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.